

ศิลปะ

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ

ของสมุด สบ. !

**แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**

**สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ
เอกสารสำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา ลำดับที่ 47/2545**

คำนำ

๑๖ ๑๖ ๑๖

ตามที่ได้มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 ในชั้น ป.1, ป.4, ม.1 และ ม.4 และขยายผลให้ครบทุกโรงเรียนในปีการศึกษา 2547 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในฐานะหน่วยงานต้นสังกัด ได้ดำเนินการจัดทำเอกสารชุดแนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ขึ้น โดยจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ รวม 8 กลุ่ม คือ

1. แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3. แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
4. แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
6. แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
7. แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

จุดประสงค์ของการจัดทำเอกสารชุดดังกล่าวก็เพื่อให้โรงเรียนได้ใช้เป็นแนวทางในการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อช่วยให้ผู้บริหารและครูผู้สอนคลายความกังวลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล เนื่องจากโรงเรียนต้องกำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของโรงเรียนเอง สาระของเอกสารชุดนี้ ได้นำเสนอแนวทางและตัวอย่างเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลในระดับการศึกษาภาคบังคับ (9 ปี) โดยมีเนื้อหาประกอบด้วย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ความรู้เฉพาะในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตัวอย่างการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงแนวทางการวัดและประเมินผลปลายปี/ช่วงชั้น เป็นต้น เพื่อให้ครูผู้สอนได้ใช้ศึกษาเป็นตัวอย่าง และนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียนต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารชุดนี้ จะช่วยให้ผู้บริหารและครูผู้สอนได้รับความรู้ในด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนและในระดับ โรงเรียนมากขึ้น และนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความคาดหวังของโครงการ จัดทำเอกสารชุดนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
ตอนที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1
โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3
การวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้สู่หน่วยการเรียนรู้	
และแผนการจัดการเรียนรู้	11
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	21
กระบวนการพัฒนาหลักสูตรกับกระบวนการประกันคุณภาพ	29
ตอนที่ 2 ความรู้เฉพาะเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	33
ความสำคัญ	33
ธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	33
วิสัยทัศน์	34
คุณภาพของผู้เรียน	35
สาระการเรียนรู้ศิลปะ	37
มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	39
แนวการจัดการเรียนรู้	48
กระบวนการเรียนรู้	48
ยุทธศาสตร์การเรียนรู้	48
แนวทางการวัดและประเมินผล	49
แนวทางการพัฒนาสื่อการเรียนรู้	50
เครื่องมือวัดและประเมินผล	50
การจัดทำสาระการเรียนรู้รายปีควบคู่กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	63

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ตอนที่ 3	
การจัดทำหน่วยการเรียนรู้และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	79
การจัดทำหน่วยการเรียนรู้	79
ขั้นตอนการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ	80
การจัดทำรายวิชาที่เป็นสหวิทยาการ	81
การพัฒนารายวิชาสหวิทยาการ	81
การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	82
ตัวอย่างการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้	87
ตอนที่ 4	
การประเมินผลปลายปี/ช่วงชั้น	113
การประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	113
การตัดสินผลการเรียนรู้	114
การนำผลการประเมินไปใช้	123
บรรณานุกรม	125
คณะทำงาน	127

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๐๖ ๐๖ ๐๖

การพัฒนาคุณภาพตามแนวปฏิรูปการศึกษา มุ่งเน้นที่การปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ควบคู่ไปกับการปฏิรูปการสอนของครูและการปฏิรูปการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน การปฏิรูปในสองส่วนแรกมีสาระสำคัญอยู่ในหมวด 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับจุดเน้นของหลักสูตร ส่วนการปฏิรูปการบริหารมีสาระส่วนใหญ่อยู่ในหมวด 6 ของพระราชบัญญัติฯ โดยกำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในและภายนอก หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษามีหน้าที่พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีหน้าที่ประเมินภายนอกเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

ในส่วนของหลักสูตรและการเรียนการสอนที่กล่าวไว้ในหมวด 4 มาตรา 22-30 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

- ✧ เน้นความสำคัญของความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการทุกด้านให้ได้สมดุล
- ✧ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ✧ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ให้มีทักษะการคิด การจัดการ และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- ✧ ฝึกให้ผู้เรียนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน
- ✧ จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ
- ✧ จัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม การทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน
- ✧ การจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อ ให้นำผลประเมินการเรียนมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

✧ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางและตามสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม

✧ หลักสูตรต้องมีลักษณะหลากหลายโดยมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับระดับอุดมศึกษา เพิ่มความมุ่งหมายเฉพาะด้านการพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง การค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และพัฒนาสังคม

✧ ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร สถาบันต่าง ๆ ฯลฯ ในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

นอกจากนี้ ยังมีสาระที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอนกระจายอยู่ในหมวดอื่น ๆ ด้วย สำหรับสาระที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาได้บัญญัติไว้ในหมวดที่ 6 ของพระราชบัญญัติฯ มาตราที่ 47-51 สาระสำคัญโดยสรุปกล่าวถึงการจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในและภายนอก บทบาทของหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและการให้ความร่วมมือในการประเมินภายนอก บทบาทของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในการพัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก การประเมินผลการจัดการศึกษา และการรายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข อย่างไรก็ตาม รายละเอียดเกี่ยวกับระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษานั้นให้กำหนดเป็นกฎกระทรวง

สาระสำคัญทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาก็คือ การพัฒนาคุณภาพ โดยมุ่งไปที่การปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน การปฏิรูปการสอนของครู และการปฏิรูปการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โดยการปฏิรูปในสองส่วนแรกมีสาระสำคัญอยู่ในหมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ส่วนการปฏิรูปการบริหารของผู้บริหารมีสาระสำคัญอยู่ในหมวด 6 ว่าด้วยเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 : ความสัมพันธ์ของการปฏิรูปและระบบประกันคุณภาพ
ที่มา : เลขา ปิยะอัครวิริยะ และนางลักขณ์ วิรัชชัย (ม.ป.ป.)

1. โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 หลักการ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดหลักการไว้เป็น 5 ประการ คือ

- 1) เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
- 2) เป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกันโดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ
- 4) เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
- 5) เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

1.2 จุดหมาย

จุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ มีดังต่อไปนี้

- 1) เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์
- 2) มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

3) มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์

4) มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญหา และทักษะในการดำเนินชีวิต

5) รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

6) มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค

7) เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

9) รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

1.3 ระดับช่วงชั้น

การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรไว้เป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

1.4 สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

1) ภาษาไทย

2) คณิตศาสตร์

3) วิทยาศาสตร์

4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

5) สุขศึกษาและพลศึกษา

6) ศิลปะ

7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี

8) ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลุยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ กลุ่มที่สอง ประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

1.5 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ เพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม โดยเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง กิจกรรมแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1) กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2) กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

1.6 มาตรฐานการเรียนรู้

เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1) มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้หรือคุณภาพผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ
- 2) มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น

มาตรฐานเหล่านี้เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคน สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติม

(ตัวอย่างมาตรฐานการเรียนรู้หรือคุณภาพผู้เรียนหลังจากจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย)

คุณภาพของผู้เรียนภาษาไทย เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจะ

- 1) สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี
- 2) สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลและคิดเป็นระบบ
- 4) มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้ และการใช้ภาษาในการ

พัฒนาตน และสร้างสรรค์งานอาชีพ

- 5) ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย ภูมิใจและชื่นชม

ในวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย

- 6) สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล

- 7) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย

- 8) มีคุณธรรม จริยธรรม วิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง

(ตัวอย่างมาตรฐานการเรียนรู้หรือคุณภาพผู้เรียนหลังจากจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา)

เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษาแล้ว ผู้เรียนจะมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติและค่านิยมที่ดีในเรื่องธรรมชาติ การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ การสร้างเสริมสุขภาพและการดำรงสุขภาพที่ดีให้ยั่งยืน มีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพและสมรรถภาพจนเป็นกิจนิสัย

จากกรอบคุณภาพผู้เรียนภายหลังจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะมีการกำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบแต่ละช่วงชั้น (ไม่ได้ยกตัวอย่างไว้ในที่นี้) เพื่อเป็นฐานในการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นภายใต้สาระหนึ่ง ๆ ของแต่ละกลุ่มสาระ

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีขอบเขตของสาระและมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของรายสาระนั้น

(1) ภาษาไทย ประกอบด้วย 5 สาระ คือ การอ่าน การเขียน การฟัง-การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดี และวรรณกรรม โดยมีจำนวนมาตรฐานการเรียนรู้จำแนกตามสาระต่าง ๆ รวม 6 มาตรฐาน

(2) คณิตศาสตร์ ประกอบด้วย 6 สาระ คือ จำนวนและการดำเนินการ การวัด เรขาคณิต พีชคณิต การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น ทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์ โดยมีจำนวนมาตรฐานการเรียนรู้จำแนกตามสาระต่าง ๆ รวม 19 มาตรฐาน

(3) วิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 8 สาระ คือ สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สารและสมบัติของสาร แรงและการเคลื่อนที่พลังงาน กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก ดาราศาสตร์และอวกาศ ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีจำนวนมาตรฐานการเรียนรู้จำแนกตามสาระต่าง ๆ รวม 13 มาตรฐาน

(4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 สาระ คือ ศาสนา-ศีลธรรม-จริยธรรม หน้าที่พลเมือง-วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ โดยมีจำนวนมาตรฐานการเรียนรู้จำแนกตามสาระต่าง ๆ รวม 12 มาตรฐาน

(5) สุขศึกษาและพลศึกษา ประกอบด้วย 5 สาระ คือ การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ ชีวิตและครอบครัว การเคลื่อนไหว-การออกกำลังกาย-การเล่น-กีฬาไทยและกีฬาสากล การสร้างเสริมสุขภาพ-สมรรถภาพและการป้องกันโรค ความปลอดภัยในชีวิต โดยมีจำนวนมาตรฐานการเรียนรู้จำแนกตามสาระต่าง ๆ รวม 6 มาตรฐาน

(6) ศิลปะ ประกอบด้วย 3 สาระ คือ ทักษะศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ โดยมีจำนวนมาตรฐานการเรียนรู้จำแนกตามสาระต่าง ๆ รวม 6 มาตรฐาน

(7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี ประกอบด้วย 5 สาระ คือ การดำรงชีวิตและครอบครัว การอาชีพ การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ โดยมีจำนวนมาตรฐานการเรียนรู้จำแนกตามสาระต่าง ๆ รวม 6 มาตรฐาน

(8) ภาษาต่างประเทศ (กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนภาษาอื่น ๆ ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา) ประกอบด้วย 4 สาระ คือ ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก โดยมีจำนวนมาตรฐานการเรียนรู้จำแนกตามสาระต่าง ๆ รวม 8 มาตรฐาน

แต่ละสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ได้ขยายเป็นมาตรฐานช่วงชั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 : ภาษาไทย (มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของสาระที่ 5 และมาตรฐานการเรียนรู้รายการที่ 1) (กรมวิชาการ. 2544 ข)

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

ป.1-3

ป.4-6

ม.1-3

ม.4-6

สามารถอ่านนิทานเรื่องสั้นง่าย ๆ สำหรับเด็ก สารคดี บทความ บทร้อยกรอง และ บทละครที่เหมาะสมกับเด็ก ให้ได้ความรู้และความบันเทิงได้ข้อคิดเห็นจากการอ่านและนำไปใช้ในชีวิตจริง	สามารถเลือกอ่านหนังสือได้หลากหลาย ทั้งนิทาน ตำนาน เรื่องสั้น สารคดี บทความ บทร้อยกรอง บทละคร ตามจุดประสงค์ของการอ่าน ใช้หลักการพิจารณาหนังสือ พิจารณาให้เห็นคุณค่าและนำไปใช้ในชีวิตจริง	สามารถอ่านบทกวีนิพนธ์ประเภท กลอน โคลง กาพย์ บทละคร บทกวีร่วมสมัย และวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี บันทึกบทความ พงศาวดาร และสามารถเลือกอ่านได้ตรงจุดประสงค์ของการอ่าน ใช้หลักการพินิจคุณค่าของวรรณกรรม พิจารณาคูณค่าทั้งด้านวรรณศิลป์ เนื้อหา และคุณค่าทางสังคม และนำไปใช้ในชีวิตจริง	1. สามารถอ่านบทกวีนิพนธ์ประเภท กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ร่าย ลิลิต บทละคร และ วรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี และบทความ สามารถใช้หลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้นพิจารณาเรื่องที่อ่าน โดยวิเคราะห์องค์ประกอบของงาน ประพันธ์แต่ละชนิด เพื่อประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ เนื้อหา และคุณค่าทางสังคม และนำไปใช้ในชีวิตจริง 2. สามารถเข้าใจประวัติ วรรณคดี และวรรณกรรมในแต่ละสมัย ปัจจัยแวดล้อมที่มีส่วนให้เกิดวรรณคดีและวิวัฒนาการทางวรรณคดีและวรรณกรรมในแต่ละสมัย เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการเข้าใจโลกทัศน์และวิถีชีวิตของคนไทย
--	--	---	--

ตัวอย่างที่ 2 : คณิตศาสตร์ (มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของสาระที่ 2 และมาตรฐานการเรียนรู้รายการที่ 3) (กรมวิชาการ. 2544 ก)

สาระที่ 2 : การวัด

มาตรฐาน ค 2.3 : แก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัดได้

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
นำความรู้เกี่ยวกับการวัด เงิน เวลา ไปใช้แก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	1. นำความรู้เกี่ยวกับการวัด เงิน เวลา ไปใช้แก้ปัญหาใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ 2. นำความรู้เกี่ยวกับเรื่อง ทิศและมาตราส่วน ไปใช้ในการอ่านและ เขียนแผนผังได้	ใช้ความรู้เกี่ยวกับ ความยาว พื้นที่ พื้นที่ผิว และปริมาตร ในการ แก้ปัญหาในสถานการณ์ ต่าง ๆ ได้	ใช้ความรู้เรื่องอัตราส่วน ตรรกณิตแก้ปัญหาที่ เกี่ยวกับการวัดได้

ตัวอย่างที่ 3 : สุขศึกษาและพลศึกษา (มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของสาระที่ 1 และ มาตรฐานการเรียนรู้รายการที่ 1) (กรมวิชาการ. 2544 ง)

สาระที่ 1 : การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 : เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. เข้าใจธรรมชาติของ การเจริญเติบโตและ พัฒนาการของร่างกาย และจิตใจ	1. เข้าใจการทำงานของ ระบบอวัยวะที่มีผลต่อ สุขภาพ สมรรถภาพ การเจริญเติบโตและ พัฒนาการ	1. เข้าใจปัจจัยที่มีผล กระทบต่อการเจริญ เติบโตและพัฒนาการ ในช่วงวัยต่าง ๆ	1. เข้าใจกระบวนการ สร้างเสริมและดำรง ประสิทธิภาพการ ทำงานของระบบ อวัยวะต่าง ๆ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
2. เข้าใจวิถีชีวิตของชีวิตมนุษย์	2. เข้าใจการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตวิญญาณในวัยแรกรุ่นและวัยรุ่น	2. วิเคราะห์การเจริญเติบโตและพัฒนาการของตนเองและแสวงหาแนวทางในการพัฒนาตนให้เติบโตสมวัย	2. รู้วิธีวางแผนการดูแลสุขภาพตามภาวะการเจริญเติบโตและพัฒนาการของตนเองและครอบครัว

ตัวอย่างที่ 4 : ศิลปะ (มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของสาระที่ 2 และมาตรฐานการเรียนรู้รายการที่ 2) (กรมวิชาการ. 2544 ง)

สาระที่ 2 : ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. รู้ว่าดนตรีมาจากยุคสมัยและสถานที่ต่างกัน 2. สนใจดนตรี อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล	1. รู้ว่าดนตรีสะท้อนให้เห็นถึงแหล่งที่มา 2. พึงพอใจและยอมรับในภูมิปัญญาของการสร้างงานดนตรี การสืบทอดงานดนตรี ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล	1. เข้าใจความเชื่อทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อดนตรี 2. มีส่วนร่วมและซาบซึ้งในกิจกรรมดนตรีที่เกี่ยวข้องกับมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล	1. เข้าใจยุคสมัยและวิวัฒนาการของดนตรีไทยและสากล 2. เห็นคุณค่า รักและภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย เข้าใจการสืบทอดดนตรี ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมระดับชาติและนานาชาติ

1.7 เวลาเรียน

กำหนดเวลาเรียนในแต่ละช่วงชั้นดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) และช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000-1,200 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง

ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถยืดหยุ่นเวลาสำหรับกลุ่มสาระต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ตามสภาพกลุ่มเป้าหมายและพัฒนาการของนักเรียน โดยคงไว้ซึ่งจุดเน้นของหลักสูตรแต่ละช่วงชั้น กล่าวคือ

ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต การเรียนรู้สังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน-เขียน-คำนวณ-คิดวิเคราะห์-การติดต่อสื่อสารและพื้นฐานความเป็นมนุษย์

ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน ความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ ทักษะการดำเนินชีวิต ความรับผิดชอบต่อสังคม และพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) มุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้านในวิทยาการและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งมั่นพัฒนาตน และประเทศตามบทบาทของตน

2. การวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้สู่หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้

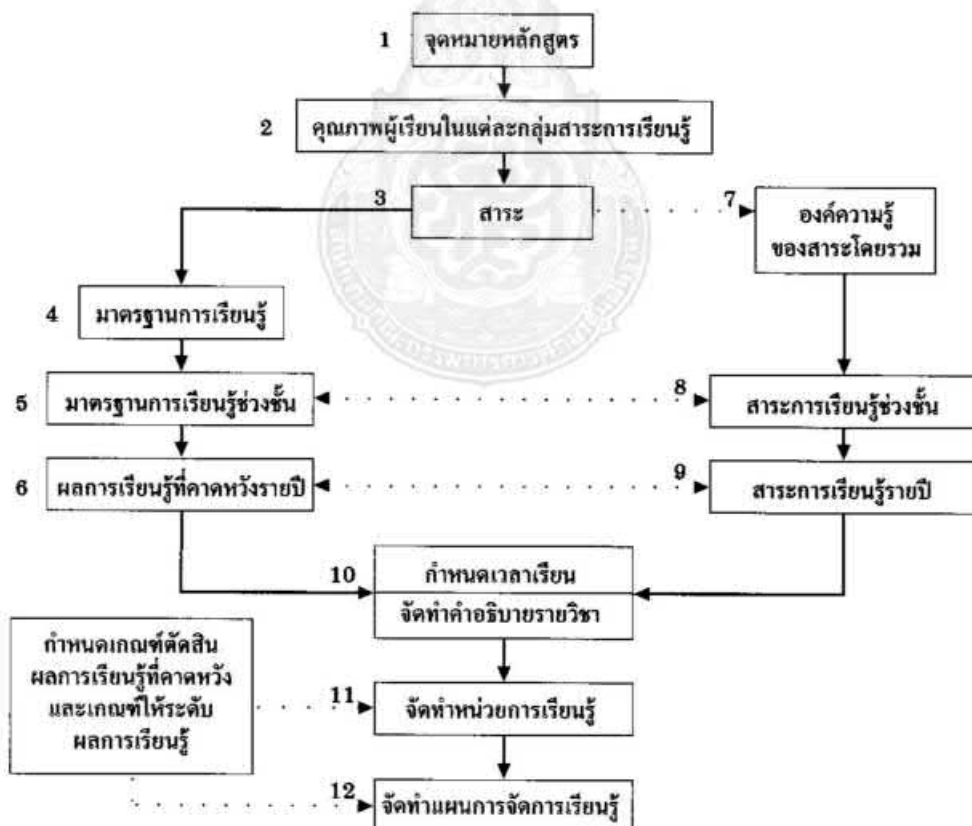
เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและของแต่ละกลุ่มสาระ ผู้สอนจึงต้องทำการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระและมาตรฐานช่วงชั้น เพื่อนำไปกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้รายปี อันเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีทิศทางสอดคล้องสัมพันธ์กันทุกระดับ จุดมุ่งหมาย

ขั้นตอนการดำเนินงาน มีดังนี้

- ✧ ศึกษาจุดมุ่งหมายหลักสูตร
- ✧ ศึกษาธรรมชาติและขอบเขตของกลุ่มสาระ
- ✧ กำหนดองค์รวมความรู้ของกลุ่มสาระ

- ✧ ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
- ✧ กำหนดสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นให้สัมพันธ์สอดคล้องกับองค์รวมความรู้ของกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
- ✧ กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีให้สัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
- ✧ กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีให้สัมพันธ์สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี
- ✧ กำหนดเวลาเรียนและจัดทำคำอธิบายรายวิชา
- ✧ จัดทำหน่วยการเรียนรู้
- ✧ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น แสดงด้วยแผนภูมิดังนี้

ภาพที่ 2 : แผนภูมิแสดงขั้นตอนการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้

จากแผนภูมิข้างต้น รายละเอียดตามกรอบที่ 1-5 คือ จุดหมายหลักสูตร คุณภาพผู้เรียน หรือมาตรฐานการเรียนรู้ ขอบเขตสาระ มาตรฐานการเรียนรู้จำแนกตามสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นทั้ง 5 กรอบนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้เป็นแกนกลาง ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น ลำดับต่อไปจะกล่าวถึงกรอบที่ 6 เป็นต้นไป ซึ่งเป็นส่วนที่โรงเรียนต้องเป็นผู้จัดทำ

2.1 การจัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

โรงเรียนกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนด้านความรู้ทักษะและคุณธรรมที่จะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้กลุ่มสาระนั้น ๆ ในแต่ละปี โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและสภาพปัญหา/ความต้องการจำเป็นของชุมชน โรงเรียน และนักเรียน

2.2 การจัดทำสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและรายปี

โรงเรียนต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งหมด โดยเริ่มจากการกำหนดองค์รวมของความรู้จากทุกสาระในกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้นๆ แล้วขยายเป็นสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นโดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นร่วมด้วย จากนั้นจึงขยายเป็นสาระการเรียนรู้รายปีโดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีให้สอดคล้องกันด้วย กล่าวโดยสรุป คือ การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีต้องให้มีความสัมพันธ์ในแนวดิ่ง (ความสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น) และในแนวราบ (ความสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี) นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นของชุมชน/โรงเรียน และความถนัด/ความสนใจของผู้เรียนด้วย

ตัวอย่างการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี (กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ)
(กรมวิชาการ. 2544 ง)

มาตรฐาน ศ 2.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีไทย ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น ป.1-3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี		
	ป.1	ป.2	ป.3
1. รู้ว่าดนตรีมาจาก ยุคสมัยและสถานที่ ต่างกัน	1. รู้ที่มาของดนตรี ในท้องถิ่นและภูมิภาค ต่าง ๆ	1. รู้ยุคสมัยของดนตรีไทย และดนตรีสากล	1. รู้ที่มาและยุคสมัยของ ดนตรีไทยและดนตรี สากล

มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี			
ช่วงชั้น ป.1-3	ป.1	ป.2	ป.3	
2. สนใจดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล	2. สนใจดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากลเบื้องต้น	2. สนใจดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล	2. สนใจดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล	

ตัวอย่างการกำหนดสาระการเรียนรู้ (กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ)

สาระ

สาระที่ 1 : ทักษะศิลป์

สาระที่ 2 : ดนตรี

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์ (หมายรวมถึง นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน นาฏศิลป์สากล

นาฏศิลป์นานาชาติและการละคร)

องค์ความรู้โดยรวมของทุกสาระ

- ความรู้ ขอบข่าย สัญลักษณ์ แนวคิดทางศิลปะ
- การสร้างสรรค์ และการแสดงออก
- การวิเคราะห์ วิจารณ์งานศิลปะ และสุนทรียภาพ
- การประยุกต์ใช้ความรู้ทางศิลปะ
- ศิลปะกับวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ไทยและสากล ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(ตัวอย่างสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น)

มาตรฐาน ศ 2.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีไทย ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ป.1-3	สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ป.1-3
1. รู้ว่าดนตรีมาจากยุคสมัยและสถานที่ต่างกัน 2. สนใจและเห็นคุณค่าของดนตรีอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล	1. ประวัติความเป็นมาของดนตรีไทย ดนตรีพื้นบ้าน และดนตรีสากล 2. คุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

(ตัวอย่างสาระการเรียนรู้รายปี)

มาตรฐาน ศ 2.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีไทย ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระการเรียนรู้ ช่วงชั้น ป.1-3	สาระการเรียนรู้รายปี		
	ป.1	ป.2	ป.3
1. ประวัติความเป็นมาของดนตรีไทย ดนตรีพื้นเมือง และดนตรีสากล	1. ความเป็นมาและวิวัฒนาการของดนตรีไทยเบื้องต้น	1. ความเป็นมาและวิวัฒนาการของดนตรีไทยและดนตรีพื้นบ้าน	1. ความเป็นมาและวิวัฒนาการของดนตรีไทย ดนตรีพื้นบ้าน และดนตรีสากล
2. คุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล	2. ภูมิปัญญาทางดนตรีท้องถิ่น ดนตรีไทย และดนตรีสากลเบื้องต้น	2. ภูมิปัญญาทางดนตรีท้องถิ่น ดนตรีไทย และดนตรีสากล	2. ภูมิปัญญาทางดนตรีท้องถิ่น ดนตรีไทย และดนตรีสากล

(ตัวอย่างการตรวจสอบทบทวนความสัมพันธ์สอดคล้องระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีกับสาระการเรียนรู้รายปี)

มาตรฐาน ศ 2.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีไทย ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ชั้น ป.1	สาระการเรียนรู้รายปี ชั้น ป.1
1. รู้ที่มาของดนตรีในท้องถิ่นและภูมิภาคต่าง ๆ 2. สนใจและเห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากลเบื้องต้น	1. ความเป็นมาและวิวัฒนาการของเครื่องดนตรีไทยเบื้องต้น 2. ภูมิปัญญาทางดนตรีท้องถิ่น ดนตรีไทย และดนตรีสากล

2.3 การจัดทำคำอธิบายรายวิชา

เมื่อได้ความชัดเจนของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและสาระการเรียนรู้รายปีแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การกำหนดเวลา (ควรเป็นข้อตกลงในระดับโรงเรียน) และจัดทำคำอธิบายรายวิชา ส่วนประกอบของคำอธิบายรายวิชา ได้แก่ ชื่อรายวิชา จำนวนเวลา (ชั่วโมง) ผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ (เนื้อหาและกิจกรรม) ของรายวิชานั้น ๆ วิธีเขียนทำได้หลายแบบ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา

(ตัวอย่างที่ 1)

กลุ่มศิลปะ

สาระการเรียนรู้ดนตรี

รายวิชา ดนตรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เวลา 40 ชั่วโมง

รู้แหล่งกำเนิดและคุณสมบัติของเสียงธรรมชาติ เสียงมนุษย์ เสียงการขับร้อง และเสียงเครื่องดนตรี ขับร้อง ปฏิบัติเครื่องดนตรี และอ่านภาษาดนตรี ดูแลและเก็บรักษาเครื่องดนตรี ประเภทเครื่องดีและเครื่องจังหวะ แสดงออกถึงการรับรู้เรื่องเสียง การสร้างสรรค์ทางดนตรี และการประยุกต์ใช้ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงที่ได้ยิน รู้ความเป็นมา วิวัฒนาการ สนใจและเห็นคุณค่าดนตรีพื้นบ้านที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาสากล

(ตัวอย่างที่ 2)

กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา

สาระการเรียนรู้สุขศึกษา

รายวิชา สุขศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เวลา 12 ชั่วโมง

สังเกต ศึกษา หาคำตอบ อธิบายแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย หน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ การดูแลรักษาอวัยวะของร่างกาย

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจความหมาย ความสำคัญของการมีสุขภาพดีและปฏิบัติตนเป็นผู้มีสุขภาพดีที่ดี

(ตัวอย่างที่ 3)

กลุ่มวิทยาศาสตร์

สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

รายวิชา วิทยาศาสตร์ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 100 ชั่วโมง

ศึกษาวิเคราะห์ ระบบสุริยะ ส่วนประกอบของระบบสุริยะ พลังงานแสง การเคลื่อนที่ของแสงจากแหล่งกำเนิดและเมื่อกระทบตัวกลางต่างกัน การเปลี่ยนพลังงานแสงเป็นพลังงานไฟฟ้า การกระจายของแสงขาวและการเกิดรุ้ง หิน และการเปลี่ยนแปลง หินในท้องถิ่นของเรา กระบวนการเปลี่ยนแปลงของหิน การเกิดดินและสมบัติของดินในท้องถิ่น การดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตบนที่และส่วนประกอบของราก ลำต้น ใบ ดอก ปัจจัยบางประการที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของพืช การสังเคราะห์ด้วยแสง การตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของพืช พืช-สัตว์ในท้องถิ่น การเจริญเติบโตและวัฏจักรชีวิตของพืช-สัตว์ อาหารและสารอาหาร สารอาหารและพลังงานที่ร่างกายต้องการ การจัดอาหารให้ได้สัดส่วน และวัตถุดิบในอาหาร โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

การสืบเสาะหาความรู้ การสำรวจตรวจสอบ การสืบค้นข้อมูลและการอภิปราย เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ นำความรู้ไปใช้ ในชีวิตประจำวัน ความคิด ความเข้าใจ สามารถสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีจิตวิทยาศาสตร์ จริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

2.4 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้

มีแนวทางดังนี้

- 1) นำสาระการเรียนรู้รายปีมาวิเคราะห์แยกเป็นหัวข้อเรื่อง/หัวข้อย่อย
- 2) นำหัวข้อเรื่อง/หัวข้อย่อยมากำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ โดยนำหัวข้อเรื่อง/หัวข้อย่อยมาเขียนเป็นหน่วยการเรียนรู้ หรือนำหัวข้อเรื่อง/หัวข้อย่อยมาบูรณาการ ซึ่งอาจเป็นการบูรณาการภายในกลุ่มสาระหรือระหว่างกลุ่มสาระก็ได้
- 3) ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้
- 4) กำหนดเวลา

ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้

วิชา วิทยาศาสตร์ 4

หน่วยการเรียนรู้ 4 หน่วย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 100 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	ระบบสุริยะและพลังงานแสง - ส่วนประกอบของระบบสุริยะ - การเคลื่อนที่ของแสงจากแหล่งกำเนิดและเมื่อกระทบตัวกลางต่างกัน - การเปลี่ยนพลังงานเป็นพลังงานไฟฟ้า - การกระจายของแสงขาวและการเกิดรุ้ง	30
2	หินและการเปลี่ยนแปลง - หินในท้องถิ่นของเรา - กระบวนการเปลี่ยนแปลงของหิน - การเกิดดินและสมบัติของดินในท้องถิ่น	20

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
3	การดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต - หน้าที่และส่วนประกอบของราก ลำต้น ใบ ดอก - ปัจจัยบางประการที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของพืช - การสังเคราะห์ด้วยแสง - การตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของพืช - พืช-สัตว์ในท้องถิ่น - การเจริญเติบโตและวัฏจักรของพืช-สัตว์	40
4	อาหารและสารอาหาร - สารอาหารและพลังงานที่ร่างกายต้องการ - การจัดอาหารให้ได้สัดส่วน - วัตถุเจือปนในอาหาร	10

กรณีที่มีการบูรณาการ แผนภาพความคิดและตารางแสดงความสัมพันธ์ของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และอื่น ๆ ระหว่างกลุ่มสาระจะช่วยให้กรอบความคิดในการบูรณาการชัดเจนและสะดวกในการจัดทำ

ตัวอย่างแผนภาพความคิด (กรมวิชาการ. 2544 ข)

ตัวอย่างตารางสัมพันธ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จุดประสงค์ การเรียนรู้	สาระ การเรียนรู้	กระบวนการ เรียนรู้และ กิจกรรม	การประเมินผล และงานที่กำหนด ให้ผู้เรียนปฏิบัติ	แหล่งการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้
ภาษาไทย สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและ เทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ					

2.5 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

มีแนวทางดังนี้

- 1) ตั้งชื่อแผนตามหัวเรื่องย่อย
- 2) กำหนดจำนวนเวลา
- 3) เลือกผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและสาระการเรียนรู้รายปีที่สอดคล้องกันที่จะนำมาใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ
- 4) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีที่เลือกไว้
- 5) กำหนดรายละเอียดของสาระการเรียนรู้สำหรับแผนฯ นั้น โดยวิเคราะห์จากสาระการเรียนรู้ที่เลือกไว้
- 6) กำหนดกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ และจัดลำดับขั้นตอน โดยคำนึงถึงธรรมชาติของวิชา จิตวิทยาการเรียนรู้ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 7) กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นวัตถุ บุคคล หรือสภาพที่ทั้งในและนอกโรงเรียน
- 8) กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล ทั้งที่เกิดระหว่างเรียนและหลังเรียน โดยเน้นวิธีการประเมินตามสภาพจริง

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

วิชา วิทยาศาสตร์ 4

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง หินในท้องถิ่น

เวลา 6 ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เก็บตัวอย่างและบรรยายลักษณะของหินที่พบในท้องถิ่น
2. จำแนกประเภทของหินโดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเอง
3. อธิบายการใช้ประโยชน์ของหินอย่างถูกต้อง
4. ตระหนักและเห็นคุณค่าของหิน

สาระการเรียนรู้

1. หินเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของเปลือกโลก พบได้ทั่ว ๆ ไป
2. หินมีลักษณะแตกต่างกัน และแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ได้ตามลักษณะที่แตกต่างกัน
3. หินมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน จึงต้องใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

กระบวนการเรียนรู้

1. ครูพานักเรียนออกไปเก็บหินในท้องถิ่นใกล้โรงเรียน ให้นักเรียนวาดแผนที่แสดงแหล่งหินในท้องถิ่น บันทึกสถานที่ วัน เดือน ปี ที่เก็บหิน และเพื่อเป็นการอนุรักษ์แหล่งหินเตือนนักเรียนให้เก็บมาคนละก้อนเพื่อการศึกษา หากมีความจำเป็นเพราะหินในท้องถิ่นมีจำนวนน้อยก็ให้นักเรียนเอาหินไปคืนที่เดิม หลังจากศึกษาเสร็จแล้ว หากไม่มีแหล่งหินในท้องถิ่น ครูอาจให้นักเรียนศึกษาลักษณะของหินจากแหล่งการเรียนรู้ เช่น สวนธรณีวิทยาในโรงเรียนหรือสวนธรณีวิทยาที่มีในท้องถิ่น
2. นักเรียนสังเกตลักษณะของหินตัวอย่างที่ตนเองและเพื่อน ๆ เก็บมา โดยใช้แว่นขยายช่วยในการสังเกต วาดภาพ และบันทึกลักษณะของหินที่สังเกตได้ลงในใบกิจกรรม
3. ให้นักเรียนเอานหินมารวมกันเป็นกลุ่ม ๆ ละ 10-15 ก้อน แล้วให้นักเรียนแต่ละคนลองแบ่งกลุ่มหินเป็นกลุ่ม ๆ โดยใช้เกณฑ์ของตนเอง และบันทึกผลการจัดกลุ่มหินลงในใบกิจกรรม
4. ครูให้นักเรียนนำเสนอการจัดกลุ่มหินและอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มหิน เพื่อหาข้อสรุปว่านักเรียนใช้เกณฑ์อะไรบ้างในการแบ่งกลุ่มหิน

3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ต้องสมุด สบ.

3.1 ระดับของการประเมิน

โรงเรียนโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของสถานศึกษาต้องจัดทำระเบียบหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติให้เป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน การประเมินผลการเรียนรู้อาจจัดได้เป็น 3 ระดับ คือ

1) การประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความก้าวหน้าของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ วิธีการประเมินดำเนินการควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ใช้ผลการประเมิน คือ ตัวผู้เรียน ผู้สอน และพ่อแม่ ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการและเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สามารถสะท้อนภาพสัมฤทธิ์ผล ความก้าวหน้าและความต้องการของผู้เรียนทั้งนี้โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

2) การประเมินผลระดับสถานศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายปีและช่วงชั้น รวมทั้งนำผลการประเมินรายช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น การผ่านแต่ละช่วงชั้นมีเกณฑ์ดังนี้

- ✧ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด
- ✧ ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- ✧ ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- ✧ ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3) การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

การประเมินสองระดับแรกดำเนินการโดยโรงเรียน ส่วนการประเมินระดับที่สาม ดำเนินการโดยกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้โรงเรียนทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินภายนอกที่ดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา การประเมินภายนอกมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบคุณภาพโดยรวมของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 49 วรรคสองที่กำหนดให้มีการประเมินภายนอกสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี โรงเรียนต้องมีบันทึกผลการประเมินเหล่านี้และนำข้อมูลเหล่านี้

โดยเฉพาะผลการประเมินในสองระดับแรก ไปใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน และคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้

3.2 แนวทางการประเมินผล

ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ควรคำนึงถึงแนวทางการประเมินผลควบคู่ไปด้วย ดังนี้

1) แนวทางการประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้

(1) กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี (รวมส่วนที่โรงเรียนคิดเพิ่มเติมด้วย)
(2) กำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละรายวิชา (โดยพิจารณาจากเวลาเรียน)
(3) กำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายข้อโดยพิจารณาตาม ความสำคัญและจุดเน้นของโรงเรียน

(4) ประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างเรียนและปลายปี
(5) กำหนดเกณฑ์ให้ระดับผลการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยพิจารณาตามความสำคัญและจุดเน้นของโรงเรียน อนึ่ง ต้องนำผลการประเมินระหว่างเรียนมาใช้ในการตัดสินผลด้วย โดยให้น้ำหนักความสำคัญในส่วนนี้มากกว่าการประเมินผลปลายปี

(6) กำหนดมาตรการซ่อมเสริมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในข้อที่ “ไม่ผ่าน” หรือมาตรการซ่อมเสริมกรณีที่ต้องเรียนซ้ำในรายวิชานั้น ๆ ภายใน 3 ปี ของช่วงชั้นนั้น ๆ (ผู้เรียน ที่มีผลการเรียนวิชาต่าง ๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามเกณฑ์ของสถานศึกษา เป็นผู้ผ่านช่วงชั้น)

2) แนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นการประเมินผลรายกิจกรรมและตัดสินผลการผ่านเกณฑ์ในแต่ละช่วงชั้น ดังนี้

(1) กำหนดกิจกรรมและจุดประสงค์ของกิจกรรม
(2) กำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการประเมินแต่ละกิจกรรม (ผู้เรียนต้องผ่าน ทั้งสองเกณฑ์ คือ เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมและเกณฑ์เวลาที่ใช้ในการร่วมกิจกรรม)
(3) ประเมินผู้เรียนในระหว่างกิจกรรม และเมื่อสิ้นสุดกิจกรรม
(4) กำหนดมาตรการซ่อมเสริมข้อบกพร่องที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์
(5) ประเมินสรุปการผ่านกิจกรรมตลอดช่วงชั้น เพื่อตัดสินการเป็นผู้ผ่าน ช่วงชั้น

3) แนวทางการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

ความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นเสมือนส่วนตกลึก ของผลการเรียนรู้กลุ่มสาระต่างๆ เพราะสะท้อนถึงความเข้าใจจากการอ่านแล้วนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์

แก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์จินตนาการแล้วสื่อสารด้วยการเขียนได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นจึงควร
 บูรณาการความสามารถด้านนี้ลงในทุกกลุ่มสาระ หนึ่ง แม้การประเมินด้านนี้จะเน้นปีสุดท้ายของ
 ช่วงชั้น แต่โรงเรียนควรจัดให้มีการประเมินรายปีด้วย เพื่อให้เกิดการฝึกฝนและพัฒนาและเพื่อเพิ่ม
 โอกาสความสำเร็จในการผ่านการประเมินในปีสุดท้ายของช่วงชั้น แนวทางการประเมินมีดังนี้

(1) กำหนดมาตรฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พร้อมทั้งตัวชี้วัด
 ความสามารถของแต่ละช่วงชั้น และรายปี

(2) กำหนดแนวทางและวิธีการประเมินที่เหมาะสมสำหรับแต่ละช่วงชั้น
 และรายปี

(3) กำหนดเกณฑ์ตัดสินผลประเมินรายมาตรฐาน

(4) ดำเนินการประเมินโดยนำผลประเมินที่บูรณาการไว้ในทุกกลุ่มสาระ
 มาพิจารณาร่วมกัน

(5) กำหนดมาตรการซ่อมเสริมข้อบกพร่องที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์

(6) ประเมินตัดสินผลการผ่านช่วงชั้น โดยใช้ผลประเมินปลายปีสุดท้าย
 ของช่วงชั้น

4) แนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

“คุณลักษณะอันพึงประสงค์” ตามที่กล่าวถึงในข้อนี้ เป็นคุณลักษณะ
 เพิ่มเติมจากที่กำหนดในทุกกลุ่มสาระ เพื่อสร้างเอกลักษณ์เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม
 และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตประจำวันของบุคคลในชุมชน การจัดกิจกรรมและการประเมินผล
 จึงสามารถบูรณาการลงใน 8 กลุ่มสาระ และโดยเฉพาะการบูรณาการลงในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 ซึ่งมีธรรมชาติของกิจกรรมและจุดประสงค์ของกิจกรรมที่เอื้อต่อเรื่องนี้มากที่สุดสำหรับหลักการประเมิน
 เป็นไปในทำนองเดียวกันกับการประเมิน “อ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน” กล่าวคือ แม้จะ
 มุ่งประเมินในปีสุดท้ายของช่วงชั้น แต่โรงเรียนควรจัดให้มีการประเมินรายปีด้วย เพื่อให้มีการสั่งสม
 และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะการนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน แนวทางการประเมินมีดังนี้

(1) กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยวิเคราะห์/สังเคราะห์จาก
 วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียน ค่านิยมของชุมชน ปัญหาเชิงจริยธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน
 แนวปฏิบัติในชีวิตประจำวันที่พึงประสงค์ ฯลฯ

(2) กำหนดเกณฑ์ตัดสินการผ่านคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละประการ

(3) กำหนดแนวทางและวิธีการประเมินโดยยึดหลักการ “หลากหลาย
 ต่อเนื่อง และเป็นสภาพจริง” สำหรับแต่ละช่วงชั้นและรายปี การรายงานผลจัดเป็น 3 ระดับ คือ
 “ดีเยี่ยม” (มีพฤติกรรมสูงกว่าเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด) “ดี” (มีพฤติกรรมตามเกณฑ์ขั้นต่ำ
 ที่สถานศึกษากำหนด) และ “ควรปรับปรุง” (มีพฤติกรรมไม่ผ่านเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด)

(4) กำหนดมาตรการปรับปรุงแก้ไขในคุณลักษณะที่มีผลการประเมิน “ควรปรับปรุง”

(5) ประเมินและสรุปผลเป็นระยะ โดยรวบรวมผลจากแหล่งต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ พร้อมจัดทำบันทึกพัฒนาการ (profile)

(6) ประเมินตัดสินผลการผ่านช่วงชั้นโดยเน้นผลการประเมินจากปีสุดท้ายของช่วงชั้นและจากบันทึกพัฒนาการ

3.3 เอกสารหลักฐานการศึกษา/แบบประเมินผลการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน (ปพ.)

เนื่องจากโรงเรียนเป็นผู้กำหนดหลักการและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล การเรียนเอง (โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา) จึงต้องออกแบบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ทางการศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียนเอง อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความเป็นระบบระเบียบและมีบรรทัดฐานที่สื่อสารกันได้ เป็นที่เข้าใจกันทั่วไป กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดแบบประเมินผลที่โรงเรียนควรต้องจัดทำและกระทรวงศึกษาธิการเองก็ได้กำหนดเอกสารบางส่วน ซึ่งถือเป็นแบบบังคับให้โรงเรียนทุกแห่งนำไปใช้เป็นอย่างเดียวกันดังนี้

1) เอกสารหลักฐานการศึกษาควบคุมและบังคับแบบ มี 3 รายการ คือ

(1) ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ (transcript) (ปพ.1) เพื่อใช้บันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์การผ่านช่วงชั้นของหลักสูตรแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาและผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

(2) ประกาศนียบัตร (ปพ.2) เป็นเอกสารแสดงวุฒิการศึกษาของผู้จบการศึกษาภาคบังคับและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(3) แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.3) เพื่อบันทึกสรุปผลการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษารุ่นหนึ่ง ๆ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละช่วงชั้น ผู้มีรายชื่อในเอกสารนี้ทุกคนได้รับการรับรองวุฒิการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับและแบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนต้องจัดทำ 3 ชุด โดยเก็บรักษาไว้ที่โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการแห่งละ 1 ชุด สำหรับแบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ให้จัดทำเพียงชุดเดียวและเก็บรักษาไว้ที่โรงเรียน

(ร่าง) แบบ ปพ.1

ระเบียนแสดงผลการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 1-3

ปพ.๑-๒ ชุดที่..... เลขที่..... เลขประจำตัวนักเรียน.....
 โรงเรียน..... เขต/อำเภอ..... จังหวัด.....
 ชื่อ-ชื่อสกุล..... เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ศาสนา.....
 เกิดวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เลขประจำตัวประชาชน.....
 ชื่อ-ชื่อสกุลบิดา..... ชื่อ-ชื่อสกุลมารดา.....
 สถานศึกษาเดิม..... จังหวัด..... ชั้นเรียนสุดท้าย.....
 วันเข้าเรียนโรงเรียนนี้.....

รหัส/รายวิชา	บันทึก ผลการประเมิน	รหัส/รายวิชา	บันทึก ผลการประเมิน	รหัส/รายวิชา	บันทึก ผลการประเมิน	ผลการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ☐ ดีเยี่ยม ☐ ดี ☐ ควรปรับปรุง
						ผลการประเมิน การอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน
				กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	บันทึก ผลการประเมิน	
						ผลการประเมินระดับชาติ
สรุปผลการเรียน						หมายเหตุ
- จำนวนนักเรียนที่ส่งเรียน ตามโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียน..... - จำนวนนักเรียนที่เรียน/ที่ได้..... - ผลการเรียนเฉลี่ย..... - จำนวนนักเรียนกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ ตามโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียน..... - จำนวนนักเรียนกิจกรรมที่ปฏิบัติ/ได้..... - วันอนุมัติจบหลักสูตร..... - วันออกจากโรงเรียน..... - สาเหตุที่ออก.....		คิดว่าได้ เย 4x5 ซม.		(.....) นายทะเบียน (.....) ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่ วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....		

(ร่าง) แบบ ปพ.2

กระทรวงศึกษาธิการ โดย	ปพ.๒-บ เลขที่.....
โรงเรียน..... เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... ขอมอบประกาศนียบัตรนี้ให้ไว้ เพื่อแสดงว่า เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เป็นผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับตามกฎหมายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ขอให้มีความสุขสวัสดิ์เจริญเทอญ	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา..... ผู้บริหารสถานศึกษา.....

ชื่อโรงเรียน

[illegible]

2) เอกสารหลักฐานการศึกษาที่สถานศึกษาดำเนินการเอง

(1) แบบแสดงผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ปพ.4) ใช้บันทึกผลการประเมินนักเรียนเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่โรงเรียนกำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาแต่ละประการอย่างต่อเนื่องและสรุปผลการประเมินเมื่อจบช่วงชั้น

(2) แบบบันทึกการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน(ปพ.5)ใช้บันทึกข้อมูลการประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ

(3) แบบรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล (ปพ.6) เป็นเอกสารบันทึกและรายงานพัฒนาการและผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้ปกครองทราบ

(4) ใบรับรองผลการศึกษา (ปพ.7) เป็นเอกสารรับรองผลการศึกษาของผู้เรียนเป็นการชั่วคราว

(5) ระเบียบสะสม (ปพ.8) เป็นเอกสารบันทึกพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมผู้เรียน

(6) สมุดบันทึกผลการเรียนรู้ (ปพ.9) เป็นเอกสารที่ผู้เรียนใช้ศึกษาหลักสูตรของโรงเรียน เพื่อวางแผนการเรียนรู้หรือใช้ในการเทียบโอนผลการเรียน

4. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรกับกระบวนการประกันคุณภาพ

4.1 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ดังได้กล่าวแล้วในตอนต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน การปฏิรูปการสอนของครู และการปฏิรูปการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โดยการปฏิรูปในสองส่วนแรกมีบทบัญญัติในหมวด 4 ซึ่งกล่าวถึงหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นสำคัญ ส่วนการปฏิรูปการบริหาร มีบทบัญญัติอยู่ในหมวด 6 ซึ่งต่อมาได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย มีสาระสำคัญโดยสรุป 8 ประการ ดังนี้

1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาทำหน้าที่กำหนดแนวทางวิธีการดำเนินการ กำกับ ติดตาม ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงาน เสนอแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา รวมทั้งการให้มีระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลเพียงพอต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษา ท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นอย่างเป็นระบบ กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชาการ ผลการวิจัย ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ มีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ กำหนดบทบาทผู้ที่เกี่ยวข้องและการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

5) ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและเป็นไปตามสภาพความเป็นจริง ผลการตรวจสอบนำไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

6) การประเมินคุณภาพการศึกษา โดยจัดให้ผู้เรียนทุกคนทุกระดับช่วงชั้นของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลักและคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยระบุความสำเร็จตามเป้าหมายในแผนและผลการประเมินตามข้อ (6) เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดทำการส่งเสริม สนับสนุน และร่วมดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่นวัตกรรมเกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิควิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นอกจากนี้ให้หน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัดหรือเขตพื้นที่การศึกษาทำการตรวจสอบทบทวนคุณภาพสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี

4.2 การบริหารหลักสูตรภายใต้ระบบประกันคุณภาพ

แผนพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นแผนหนึ่งในจำนวนหลาย ๆ แผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และถือเป็นแผนหลักเนื่องจากเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินกิจการทั้งปวงในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา รวมทั้งการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย จุดเน้น และอื่น ๆ ในแผนพัฒนาแม่บทจึงควรเน้นที่คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดทำแผนพัฒนาด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน มีกระบวนการเช่นเดียวกับแผนด้านอื่น ๆ กล่าวคือ อาจมีแผนหลายระดับตามช่วงเวลา คือ แผนระยะยาว และแผนปฏิบัติการประจำปี ขณะเดียวกันอาจมีแผนหลายระดับตามลักษณะงาน เช่น แผนพัฒนาหลักสูตรของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ แผนรายวิชา แผนการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งทุกระดับ

ต้องมีความสอดคล้องกัน สำหรับแผนสนับสนุนด้านอื่น ๆ เช่น แผนพัฒนาอาคารสถานที่ แผนพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี แผนพัฒนากิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน แผนพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชน แผนพัฒนาธุรการและการเงิน เป็นต้น (การจัดประเภทแผนขึ้นอยู่กับข้อกำหนดโครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษา) แผนเหล่านี้ต้องยึดแผนพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นแกนเพื่อการบรรลุไปสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ ถือเป็นแผนที่มีความสำคัญที่สุดเพราะเปรียบเสมือนหลักสูตรระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความสามารถในการกำหนดระดับพัฒนาการของคุณภาพผู้เรียนด้านต่าง ๆ การวิเคราะห์ผู้เรียน การสำรวจความสนใจ การกำหนดเป้าหมาย การแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ การกำหนดกิจกรรม ชิ้นงาน และแนวทางการประเมินผลตามสภาพจริง เพื่อจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปให้บังเกิดผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลังจากที่มีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติจริง ทุกขั้นตอนของกิจกรรมควรมีการกำกับติดตาม ประเมินผล เช่น ในชั้นเรียนอาจมีการประเมินผลการเรียนรู้ โดยผู้ประเมินอาจเป็นตัวนักเรียนเอง เพื่อนนักเรียน ครูประจำชั้น คณะครูที่สอนร่วมกันเป็นทีม ผู้ปกครอง เป็นต้น ผลการประเมินเหล่านี้จะนำไปใช้ในการปรับปรุงวิธีการสอนของครูและวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม หรือทั้งชั้นเรียน โดยลักษณะนี้ก็คือการทำวิจัยในชั้นเรียนนั่นเอง

การประเมินผลการสอนที่ดีที่สุดก็คือการประเมินจากผลผลิตหรือคุณภาพนักเรียนที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ดี เพื่อให้มีสารสนเทศในภาพกว้างมากขึ้น จึงควรมีการประเมินผลการเรียนโดยผู้ประเมินอาจเป็นตัวครูผู้สอนเอง เพื่อนครู หัวหน้าหมวดวิชาหรือรายชั้น ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งนักเรียนด้วย

จากข้อมูลระดับชั้นเรียน เมื่อรวมเป็นข้อมูลระดับโรงเรียน ผู้บริหารจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงวิธีสอนของครูเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม หรือทั้งโรงเรียน และโดยเฉพาะการนำไปใช้ประโยชน์ด้านการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป ในทำนองเดียวกัน ผลการประเมินตามแผนงานด้านอื่น ๆ อันได้แก่ อาคารสถานที่ สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี ความสัมพันธ์กับชุมชน ฯลฯ จะใช้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานของโรงเรียนในทุกด้านทั้งโรงเรียน โดยลักษณะนี้ก็คือการทำวิจัยระดับสถานศึกษานั้นเอง การเขียนรายงานประจำปีก็คือการเขียนรายงานการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่มีการปรับปรุงพัฒนาให้สูงขึ้นในแต่ละปี การเผยแพร่ผลการดำเนินงานจึงเป็นการประกาศเกียรติคุณของโรงเรียนทั้งเป็นการสร้างแนวร่วมจากชุมชนให้สนใจเข้ามาเป็นผู้จัดและพัฒนาการศึกษาร่วมกัน

ความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้นกิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ พัฒนาระบวนการรับรู้ทางศิลปะ การเห็นภาพรวม การสังเกตรายละเอียด สามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ด้วยการมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข

ธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ธรรมชาติของสาระทัศนศิลป์

ศิลปะเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงออกซึ่งอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด หรือความงาม ซึ่งสัมผัสได้ด้วยสัมผัสทั้ง 5 การแสดงออกในงานศิลปะขึ้นอยู่กับอารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ มีความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระให้เกิดสุนทรีย์และความงาม

ศิลปะเป็นสิ่งสนองตอบต่อความเชื่อและความศรัทธา การจัดการเรียนการสอนศิลปะมิได้มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศิลปิน แต่เน้นให้ทุกคนเกิดพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ และสร้างคุณภาพของงานสิ่งสำคัญที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับศิลปะคือวุฒิภาวะของคน การพัฒนาด้านศิลปะจะเป็นไปตามขั้นตอนตามวัย เช่น วัย 6-8 ปี กล้ามเนื้อมือและสายตาเริ่มประสานกันได้ดี มีความสนใจในระยะสั้น ๆ เกี่ยวกับสิ่งใกล้ตัว ไม่พร้อมกับการที่ละเอียดซับซ้อนทางความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการที่แปลกสามารถวางแผนได้ล่วงหน้า วัย 11-12 ปี เด็กวัยนี้จะสนใจในรูปแบบที่เหมือนจริง โดยอาศัยแบบหรือตัวอย่างจากประสบการณ์ตนเอง ในวัยนี้จึงเป็นศิลปะที่มุ่งเน้นให้เด็กได้แสดงออกในเชิงปฏิบัติเป็นสำคัญ เพื่อมุ่งส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยเฉพาะต้องการให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปสู่รูปแบบความจริงตามธรรมชาติ

ธรรมชาติของสาระดนตรี

การเรียนรู้สาระดนตรีเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ การเรียนรู้สาระดนตรีสามารถถ่ายทอด บอกความรู้สึกจากผู้เล่นไปสู่ผู้ฟังหรือผู้ชมให้มีอารมณ์คล้อยตาม เช่น เสียงดนตรี และการขับร้องจากวิทยุ ทั้ง ๆ ที่ผู้ฟังไม่เห็นผู้เล่นดนตรีนั้น ๆ แต่สามารถเกิดอารมณ์ร่วม เช่น สนุกสนาน เศร้าโศก ร่าเริง สดชื่น เป็นต้น

ธรรมชาติของสาระนาฏศิลป์

สาระนาฏศิลป์เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ซึ่งถ้าเป็นนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้น ป. 1-3 คำว่า นาฏศิลป์ จะหมายถึง การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อตอบสนองจังหวะและเสียงดนตรีที่ผู้เรียนได้ยินได้ฟัง และเป็นการแสดงท่าทางและบทบาทสมมุติประกอบเพลงต่าง ๆ ทำจังหวะด้วยเครื่องประกอบจังหวะง่าย ๆ ได้ ส่วนช่วงชั้น ป.4-6 นักเรียนจะมีพื้นฐานนาฏศิลป์พอสมควร รู้จักคำศัพท์เฉพาะของนาฏศิลป์ สามารถทำท่าประกอบตั้งวงหรือเดินรำพื้นเมืองแบบไทยและสากลง่าย ๆ ได้

จะเห็นว่าธรรมชาติของสาระดนตรีกับสาระนาฏศิลป์นั้น ผู้สอนสามารถบูรณาการได้เมื่อทำกิจกรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นักเรียนจะมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้ทั้งดนตรีและนาฏศิลป์

วิสัยทัศน์

การเรียนรู้ศิลปะ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ การคิดที่เป็นเหตุเป็นผลถึงวิธีการทางศิลปะ ความเป็นมาของรูปแบบ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากฐานทางวัฒนธรรม ค้นคว้าผลงานศิลปะสื่อความหมายกับตนเอง ค้นหาศักยภาพ ความสนใจส่วนตัว ฝึกการเรียนรู้ การสังเกต ที่ละเอียดอ่อนอันนำไปสู่ความรัก เห็นคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะและสิ่งรอบตัว พัฒนาเจตคติ สมาธิ รสนิยมส่วนตัว มีทักษะ กระบวนการ วิธีการแสดงออก การคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทของศิลปกรรมในสังคม ในบริบทของการสะท้อนวัฒนธรรม ทั้งของตนเองและวัฒนธรรมอื่น พิจารณาว่าผู้คนในวัฒนธรรมของตนมีปฏิกิริยาตอบสนองต่องานศิลปะ ช่วยให้มีมุมมองและเข้าใจมโนทัศน์ด้านอื่น ๆ สะท้อนให้เห็นมุมมองของชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความเชื่อความศรัทธาทางศาสนา ด้วยลักษณะธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ การเรียนรู้เทคนิค วิธีการทำงาน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้แสดงออกอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดัดแปลงจินตนาการ มีสุนทรียภาพ และเห็นคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรมไทยและสากล

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเสริมสร้างให้ชีวิตมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ช่วยให้ มีจิตใจที่แจ่มใส มีสมาธิที่แน่วแน่ สุขภาพกายและสุขภาพจิต มีความสมดุลเป็นรากฐานของการ พัฒนาชีวิตที่สมบูรณ์ เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษยชาติโดยตนเอง และส่งผลต่อการ ยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคมโดยรวม

คุณภาพของผู้เรียน

เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะแล้ว ผู้เรียนจะมีสภาพจิตใจที่แจ่มใส มีสุนทรียภาพ มีรสนิยม รักความสวยงาม รักความเป็นระเบียบ มีการรับรู้อย่างพินิจพิเคราะห์ เห็นคุณค่าความสำคัญของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนศิลปะวัฒนธรรมอันเป็นมรดกทาง ภูมิปัญญาของคนในชาติ สามารถค้นพบศักยภาพความสนใจของตนเองอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพทางศิลปะ มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นพัฒนาตนเองได้ และแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์ มีสมาธิในการทำงาน มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ สามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

เมื่อจบการศึกษาแต่ละช่วงชั้นผู้เรียนจะมีคุณภาพ ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 1-3)

- ◆ สร้างและนำเสนอผลงานศิลปะจากจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เล่าเกี่ยวกับ ผลงานของตนให้ผู้อื่นรับรู้ โดยใช้ศัพท์เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะได้
- ◆ รับรู้ทางศิลปะ ได้แก่ ทศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ เล่าให้ผู้อื่น รับรู้โดยใช้ศัพท์เบื้องต้นที่เกี่ยวกับศิลปะได้
- ◆ ระบุสิ่งแวดล้อมหรือเงื่อนไขที่ทำให้เกิดผลงานศิลปะได้
- ◆ ใช้ความรู้ทางศิลปะสาขาต่าง ๆ ในการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ
- ◆ สนใจในการปฏิบัติงานศิลปะ ฟังพอใจ สนุกเพลิดเพลิน รับผิดชอบการทำงานร่วมกับ ผู้อื่นอย่างมีความสุข
- ◆ สังเกต รับรู้ สนใจธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม งานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6)

- ◆ สร้างและนำเสนอผลงานศิลปะจากจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การสังเกตทางศิลปะ ได้แก่ ทศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ ทักษะในการใช้เทคนิค ให้เกิดผลตามความต้องการของตนเอง และอธิบายให้ผู้อื่นรับรู้โดยใช้ศัพท์เบื้องต้น ทางศิลปะได้
- ◆ ระบุงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้ อธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจประวัติศาสตร์ หรือเหตุการณ์ในปัจจุบันที่มีผลหรือได้รับอิทธิพลจากงานศิลปะได้

- ◆ นำความรู้ทางศิลปะสาขาต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ
- ◆ สนใจสร้างงานศิลปะ มีความสุขกับการทำงาน มั่นใจในการแสดงออก ยอมรับความสามารถของผู้อื่น
- ◆ ตระหนัก ชื่นชมในคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

- ◆ สร้างและนำเสนอผลงานศิลปะโดยเลือกและประยุกต์ ทัศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ และทักษะพื้นฐานให้ได้ผลตามที่ต้องการ ตลอดจนสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจผลงานของตนเองได้
- ◆ รู้ว่าการจัดทัศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ จะช่วยให้งานศิลปะสามารถสื่อความคิดและความรู้สึกได้ และอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจในความสวยงามและความไพเราะของศิลปะได้
- ◆ บรรยายและอธิบายงานศิลปะสาขาต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม โดยอภิปรายเปรียบเทียบผลงานศิลปะจากยุคสมัย วัฒนธรรมต่าง ๆ และให้ความสำคัญในเรื่องบริบททางวัฒนธรรม
- ◆ นำความรู้ทางศิลปะที่ตนถนัดและสนใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ
- ◆ เห็นความสำคัญของการสร้างสรรค์งานศิลปะ เชื่อมั่น ภาคภูมิใจในการแสดงออก รับผิดชอบ มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น
- ◆ ชาบซึ้ง เห็นคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รัก ห่วงแหนมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

- ◆ สร้าง นำเสนอหรือแสดงผลงานศิลปะ โดยเลือกใช้การผสมผสานของทัศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ และทักษะทางเทคนิคให้ได้ผลตามที่ต้องการประเมินผลงานของตนเอง และอธิบายให้ผู้อื่นรับรู้ได้
- ◆ วิเคราะห์เทคนิคการจัดทัศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ ที่มีผลต่อการสื่อความคิดความรู้สึกและผลกระทบต่องานศิลปะสาขาต่าง ๆ และอธิบายหลักและความงามของศิลปะในการสร้างงานศิลปะได้

- ◆ วิเคราะห์งานศิลปะสาขาต่าง ๆ โดยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างของงานศิลปะจากกาลเวลาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน อธิบายเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่องานศิลปะได้
- ◆ นำความรู้ทางศิลปะที่ตนถนัดและสนใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียนรู้กลุ่มสาระนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ◆ เห็นคุณค่าของการสร้างสรรค์งานศิลปะ รับผิดชอบ และมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ในการทำงานศิลปะร่วมกับผู้อื่น
- ◆ เห็นคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รัก ห่วงแทน ภูมิใจ ในภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล การสืบทอดงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย

สาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระที่ 1 : ทักษะศิลป์

สาระที่ 2 : ดนตรี

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

สาระการเรียนรู้และองค์ความรู้

- ◆ ความรู้ ขอบข่าย สัญลักษณ์ แนวคิดทางศิลปะ
- ◆ การสร้างสรรค์และการแสดงออก
- ◆ การวิเคราะห์ วิจารณ์งานศิลปะ และสุนทรียภาพ
- ◆ การประยุกต์ใช้ความรู้ทางศิลปะ
- ◆ ศิลปะกับวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ไทยและสากล ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สาระที่ 1 : ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 2 : ดนตรี

- มาตรฐาน ศ 2.1 : เข้าใจ และแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- มาตรฐาน ศ 2.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

- มาตรฐาน ศ 3.1 : เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- มาตรฐาน ศ 3.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

สาระที่ 1 : ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะ อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. สื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ความประทับใจ ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน	1. สื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ความประทับใจ ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างมั่นใจ	1. รู้วิธีสื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ความประทับใจ ด้วยวัสดุ อุปกรณ์ เทคนิควิธีการ ทางศิลปะและ สื่อความหมายได้	1. รู้วิธีสื่อความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ความประทับใจ ด้วยวัสดุ อุปกรณ์ เทคนิควิธีการ ทางศิลปะและ สื่อความหมายได้
2. สังเกต รับรู้สิ่งที่อยู่ รอบตัว ทัศนธาตุ สร้างสรรค์งาน ทัศนศิลป์ โดยใช้ วิธีการต่าง ๆ ตามความสนใจ	2. สำรวจ ทดลอง สร้างสรรค์ งานทัศนศิลป์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้เทคนิควิธีการ ใหม่ ๆ ในการสร้าง งานทัศนศิลป์ ตามความสนใจ	2. คิดริเริ่ม ดัดแปลง ใช้ทัศนธาตุและ องค์ประกอบ ทางทัศนศิลป์ เทคนิควิธีการ รูปแบบใหม่ ๆ ในการสร้างงาน ทัศนศิลป์ ตามความถนัด และความสนใจ	2. คิดริเริ่ม ดัดแปลง ยืดหยุ่นใช้ทัศนธาตุ และหลักองค์ประกอบ ทางทัศนศิลป์ เทคนิควิธีการ รูปแบบใหม่ ๆ ในการพัฒนางาน ตามความถนัดและ ความสนใจ
3. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ ในการทำกิจกรรม ทัศนศิลป์อย่าง ปลอดภัยและ	3. เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการทำ กิจกรรมทัศนศิลป์ ได้อย่างเหมาะสม	3. ใช้กระบวนการ สร้างสรรค์งาน ทัศนศิลป์ ประยุกต์ใช้สื่อ	3. ใช้กระบวนการ สร้างสรรค์งาน ทัศนศิลป์ ประยุกต์ใช้สื่อ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
มีความรับผิดชอบ	ปลอดภัย และมีความรับผิดชอบ	วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ได้อย่างเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ	วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และมีความรับผิดชอบ
4. แสดงออกถึงความรู้สึกในการรับรู้ความงาม	4. แสดงออกถึงความรู้สึกในการรับรู้ความงาม ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความสนใจ	4. แสดงออกถึงความรู้สึกในการรับรู้ความงาม จากประสบการณ์ จินตนาการ โดยใช้หลักและความงามของศิลปะตามความถนัด และความสนใจ	4. แสดงออกถึงความรู้สึกในการรับรู้ความงาม จากประสบการณ์ จินตนาการ โดยใช้หลักและความงามของศิลปะตามความถนัด และความสนใจ
5. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ผลงานทัศนศิลป์ ของตนเองและผู้อื่น	5. แสดงความคิดเห็น อธิบายความหมาย ของงานทัศนศิลป์ ทัศนธาตุและ ความงามของ ศิลปะ	5. แสดงความคิดเห็น อธิบายความหมาย จำแนกความแตกต่าง ของงานทัศนศิลป์ เกี่ยวกับทัศนธาตุ และความงามของ ศิลปะ	5. แสดงความคิดเห็น ต่อผลงานทัศนศิลป์ โดยวิเคราะห์ทัศนธาตุ และความงามของ ศิลปะ
6. นำความรู้และวิธีการทางทัศนศิลป์ ไปใช้กับกลุ่มสาระ การเรียนรู้อื่น ๆ และชีวิตประจำวัน	6. นำความรู้และวิธีการทางทัศนศิลป์ ไปใช้กับกลุ่มสาระ การเรียนรู้อื่น ๆ และชีวิตประจำวัน	6. นำความรู้และวิธีการ ประสพการณ์ทาง ทัศนศิลป์ที่ตนถนัด และสนใจไปใช้ กับกลุ่มสาระ การเรียนรู้อื่น ๆ และชีวิตประจำวัน ได้อย่างเหมาะสม	6. นำความรู้เทคนิค และวิธีการทาง ทัศนศิลป์ที่ตนถนัด และสนใจไปใช้ กับกลุ่มสาระ การเรียนรู้อื่น ๆ และ ชีวิตประจำวันได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. รู้ความเป็นมาของสิ่งที่อยู่รอบตัวที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์	1. รู้ความเป็นมาและความสำคัญของศิลปะในท้องถิ่นและศิลปะไทย	1. เข้าใจความเชื่อทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างงานศิลปะ	1. เข้าใจรูปแบบยุคสมัยและวิวัฒนาการทางศิลปะ วัฒนธรรมของไทยและสากล
2. สนใจงานทัศนศิลป์อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	2. พึงพอใจและยอมรับในภูมิปัญญาของการสร้างงานทัศนศิลป์ การสืบทอดการทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	2. ซาบซึ้ง เห็นคุณค่าศิลปะวัฒนธรรมไทยมีส่วนร่วมในการสร้างงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	2. เห็นคุณค่า รัก และภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย เข้าใจการสืบทอดการทำงานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมระดับชาติและนานาชาติ

สาระที่ 2 : ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 : เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า ดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. เข้าใจว่าเสียงกำเนิดได้ด้วยวิธีการต่างๆ	1. เข้าใจเสียงที่บรรเลงเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ทั้งบรรเลงเดี่ยวและบรรเลงเป็นวง	1. เข้าใจเรื่องเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ที่ใช้ในการผสมวงและทำให้เกิดวงดนตรีประเภทต่าง ๆ ระบุได้ว่าดนตรีมีอิทธิพลต่อจิตใจและความรู้สึกของบุคคล	1. เข้าใจเครื่องดนตรีที่ใช้ในการผสมวงและทำให้เกิดดนตรีประเภทต่าง ๆ ทั้งไทยและสากล ระบุได้ว่าดนตรีมีอิทธิพลต่อบุคคล และสังคม
2. ขับร้องและบรรเลงดนตรีโดยใช้องค์ประกอบของดนตรีให้ได้ผลตามที่ต้องการ	2. ขับร้องและบรรเลงดนตรีโดยใช้ประสบการณ์จินตนาการจากการสังเกตองค์ประกอบดนตรีและเทคนิคเบื้องต้นให้ได้ผลตามความต้องการ	2. ขับร้องและบรรเลงดนตรีโดยเลือกและประยุกต์ใช้องค์ประกอบและเทคนิคทางดนตรีให้ได้ผลตามความต้องการ	2. ขับร้องและบรรเลงดนตรี โดยการเลือกผสมผสานองค์ประกอบและทักษะดนตรีให้ได้ผลตามความต้องการ
3. ใช้เครื่องดนตรีได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย	3. ใช้และเก็บรักษาเครื่องดนตรีได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย	3. มีความรับผิดชอบและระมัดระวังในการใช้และเก็บรักษาเครื่องดนตรี	3. ใช้และบำรุงรักษาเครื่องดนตรีด้วยความระมัดระวังปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
4. แสดงออกถึงการรับรู้ความไพเราะของเสียง	4. แสดงออกถึงความรู้สึกรับรู้ความไพเราะของเสียงดนตรีด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความสนใจ	4. แสดงออกถึงความรู้สึกรับรู้ความไพเราะของดนตรีจากประสบการณ์ และความสนใจ โดยใช้หลักการพื้นฐานทางดนตรี	4. แสดงออกถึงความรู้สึกรับรู้ความไพเราะจากประสบการณ์ และความสนใจ โดยใช้หลักการพื้นฐานทางดนตรี
5. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เสียงขับร้อง เสียงเครื่องดนตรีของตนเอง และผู้อื่น	5. แสดงความคิดเห็นเรื่ององค์ประกอบดนตรีตามหลักการทางดนตรี	5. แสดงความคิดเห็นและจำแนกความแตกต่างเรื่ององค์ประกอบดนตรี ความไพเราะของเสียงดนตรีตามหลักการทางดนตรี	5. แสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์องค์ประกอบและความไพเราะของผลงานดนตรีตามหลักการทางดนตรี
6. สร้างสรรค์ทางดนตรี และนำความรู้ทางดนตรีไปใช้กับวิชาอื่น ๆ และชีวิตประจำวันได้	6. สร้างสรรค์ทางดนตรี และนำความรู้ทางดนตรีไปใช้กับวิชาอื่น ๆ และชีวิตประจำวันได้	6. สร้างสรรค์ทางดนตรี และนำความรู้ทางดนตรีไปใช้กับวิชาอื่น ๆ และชีวิตประจำวันได้	6. สร้างสรรค์ทางดนตรี และนำความรู้ทางดนตรีไปใช้กับวิชาอื่น ๆ และชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ศ 2.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. รู้ว่าดนตรีมาจากยุคสมัยและสถานที่ต่างกัน	1. รู้ว่าดนตรีสะท้อนให้เห็นถึงแหล่งที่มา	1. เข้าใจความเชื่อทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อดนตรี	1. เข้าใจยุคสมัยและวิวัฒนาการของดนตรีไทยและสากล
2. สนใจและเห็นคุณค่าของดนตรี อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	2. พึงพอใจและยอมรับในภูมิปัญญาของการสร้างงานดนตรี การสืบทอดงานดนตรีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	2. มีส่วนร่วม และซาบซึ้งในกิจกรรมดนตรีที่เกี่ยวข้องกับมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	2. เห็นคุณค่า รัก และภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย เข้าใจการสืบทอดดนตรีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ระดับชาติและนานาชาติ

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 : เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์
คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์
ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. แสดงออกอย่างอิสระ ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และ เรื่องราวต่าง ๆ ด้วยการใช้ กระบวนการทาง ละครสร้างสรรค์ (Creative Drama)	1. ทดลองใช้เทคนิค การแสดงออก ฝึกการแสดงออก อย่างอิสระตาม จินตนาการ หรือเรื่องแต่ง หรือ ประสบการณ์ชีวิต ในรูปแบบของ การแสดงสดหุ่นเงา หุ่นสร้างสรรค์ หรือหน้ากาก	1. ใช้จินตนาการ ในการแสดงออก สื่อเรื่องราว ซึ่งความคิดและ ความรู้สึกที่อยู่ ในละคร โดยผ่าน ทักษะระดับพื้นฐาน ด้านการละคร	1. วิเคราะห์ ดีความ วรรณกรรมหรือ บทละคร โดยเลือกใช้รูปแบบ ที่เหมาะสมนำมา เป็นแบบฝึกหัด ในการฝึกการแสดง ให้ได้ผลตาม ต้องการ
2. แสดงการเคลื่อนไหว อย่างอิสระ และมี รูปแบบนาฏศิลป์ เบื้องต้น	2. เข้าใจพื้นฐานการรำ เดินเบื้องต้น และ แสดงออกตาม ลักษณะและรูปแบบ	2. แสดงออกทาง นาฏศิลป์ในรูปแบบ ต่าง ๆ บนพื้นฐาน ความงาม	2. แสดงออกทาง นาฏศิลป์ในรูปแบบ ต่าง ๆ บนหลักของ ความงาม
3. แสดงออกทาง นาฏศิลป์จาก ประสบการณ์ อย่างอิสระ	3. แสดงออกทาง นาฏศิลป์จาก ประสบการณ์ การฝึกฝนและ การสังเกต	3. เลือกและประยุกต์ใช้ องค์ประกอบของ นาฏศิลป์มาใช้ ในการแสดง	3. เลือกใช้และ ผสมผสาน องค์ประกอบ และพัฒนาทักษะ ทางนาฏศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
4. แสดงออกถึงความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงออกทางละครสร้างสรรค์ของผู้อื่นได้อย่างจริงใจและมีทัศนคติเชิงบวก	4. แสดงออกถึงความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับงานของเพื่อนร่วมชั้น และผลงานการแสดงอื่น ๆ บนพื้นฐานของความเข้าใจการแสดง	4. แสดงออกถึงความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับศิลปะการแสดงที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ บนพื้นฐานความเข้าใจของการแสดงและสุนทรียภาพ	4. แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ด้วยการพูดและการเขียนบทวิจารณ์ง่าย ๆ บนพื้นฐานของความเข้าใจองค์ประกอบและสุนทรียภาพของการแสดงนั้น ๆ
5. แสดงความรู้สึกชื่นชมต่อการแสดงออกทางนาฏศิลป์	5. วิเคราะห์รูปแบบและการแสดงนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ	5. วิเคราะห์คุณค่าทางนาฏศิลป์ในเรื่องสื่อความคิดและความงามของการแสดงนั้น ๆ	5. แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์เกี่ยวกับประโยชน์ของนาฏศิลป์ต่อการพัฒนาดนเอง
6. นำความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์การฝึกฝนด้านนาฏศิลป์และละครสร้างสรรค์มาเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	6. เชื่อมโยงความเข้าใจที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์และละครสร้างสรรค์กับกลุ่มสาระอื่น ๆ และชีวิตประจำวัน	6. เข้าใจในคุณค่าของการเขียนบทละครสามารถเชื่อมโยงความหมายของละครกับชีวิต นำแนวคิด และหลักทางนาฏศิลป์และการละครมาใช้ในการเรียนรู้กับกลุ่มสาระอื่น ๆ และชีวิตประจำวันได้	6. นำความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์จากการแสดงชมการแสดงมาประเมินคุณค่าและเชื่อมโยงความหมายกับชีวิตและสังคม

มาตรฐาน ศ 3.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1. นำประสบการณ์การเรียนรู้นาฏศิลป์ และละครสร้างสรรค์ มาทำความเข้าใจกับประสบการณ์ของตนเอง และครอบครัว	1. นำประสบการณ์การเรียนรู้นาฏศิลป์ และละครสร้างสรรค์ มาทำความเข้าใจกับบทบาทของมนุษย์ในครอบครัว และสังคม	1. สำรวจและทำความเข้าใจรูปแบบและวิธีการแสดงออกทางนาฏศิลป์และการละครตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม	1. สำรวจและทำความเข้าใจกับวิวัฒนาการของนาฏศิลป์และการละครทั้งของไทยและสากลในบริบททางประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม
2. สนใจนาฏศิลป์อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล	2. พึงพอใจและยอมรับในภูมิปัญญาของการสร้างผลงาน การสืบทอดนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล	2. ซาบซึ้งวัฒนธรรมไทย เข้าใจคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล	2. เห็นคุณค่า รัก และภาคภูมิใจมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย เข้าใจการสืบทอดนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมระดับชาติ และนานาชาติ

แนวการจัดการเรียนรู้

กลุ่มศิลปะมุ่งส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยให้รู้จักแสวงหาความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้และห้องสมุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้อย่างเพียงพอ และเกิดการเรียนรู้ให้ได้มีการเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน รวมทั้งนอกสถานศึกษาด้วย เช่น ในชุมชนใกล้ ๆ บริเวณสถานศึกษา ตลาด วัด หรือสถานที่สำคัญ ๆ ในชุมชน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ และสามารถคิดสร้างสรรค์ และวิเคราะห์วิจารณ์ แก้ปัญหา และทำสิ่งที่แตกต่างให้ดีขึ้น

กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ต้องการการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตั้งแต่ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เรียนต้องเรียนรู้ให้ครบถ้วนด้วยสมอง กาย ใจ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยการจัดการให้ผู้เรียนชวนหาความรู้ เพิ่มความรับผิดชอบ กล้าแสดงออก และเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดสร้างแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะจึงเพิ่มประสบการณ์การทำงานจริงตามสถานการณ์ให้มากยิ่งขึ้นไปตามช่วงชั้น

ในการจัดการเรียนรู้จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาความฉลาดทางสติปัญญาและอารมณ์ ให้เห็นคุณค่าของตนเองเพื่อการแสดงออกอย่างอิสระ เพิ่มการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติได้จริงเพิ่มโครงงานตามศักยภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีความสุข มีเสรีภาพในการเรียนและแสวงหาความรู้ได้ตามความต้องการ

ยุทธศาสตร์การเรียนรู้

1. การเรียนรู้แบบพัฒนาความสามารถในกระบวนการคิดของผู้เรียน

เป็นยุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องมีการใช้ข้อมูลทางศิลปะกับกระบวนการคิดของตนเอง และการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ด้วยการตัดสินใจ/เลือกยุทธศาสตร์/กระบวนการ/ประเมินตนเอง/วางแผนปฏิบัติงาน/ลงมือปฏิบัติงาน/ตรวจสอบและปรับปรุงผลงานอยู่เสมอ

● คิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ด้วยการสร้างแนวคิดใหม่/แสวงหาพิจารณาทางเลือกอย่างหลากหลาย/ประยุกต์ปรับเข้าหาแนวทาง/สำรวจทางเลือกที่เหมาะสม/ตั้งข้อสงสัยร่วมกัน

- คิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) ด้วยกระบวนการตรวจสอบ/ทำให้ชัดเจน/จัดระบบ/ให้เหตุผล/วิเคราะห์/ทำให้กระจ่างชัด/ตั้งสมมติฐาน/ทำนาย/ประเมิน/สังเคราะห์

- คิดไตร่ตรอง (Reflective Thinking) วิธีนี้จะคิดด้วยการตั้งคำถาม ถมตนเอง/เชื่อมโยงความคิดก่อนหน้าความคาดหวังและประสบการณ์ปัจจุบันเข้าด้วยกัน/ประเมิน/วิเคราะห์ตั้งสมมติฐาน/แสวงหาพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสม

2. การเรียนรู้แบบการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

เป็นยุทธศาสตร์การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ เป็นวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยการปฏิบัติ ทดลอง หาเหตุผลด้วยตนเอง สัมผัสจริงด้วยตนเอง สรุปด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ตรง

3. การเรียนรู้แบบการประเมินตนเอง (Self Assessment)

เป็นยุทธศาสตร์การเรียนรู้ ที่มีการลำดับขั้นตอนไว้ชัดเจน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง หรือประเมินเพื่อนในชั้นเรียนอย่างมีเหตุมีผล

4. การเรียนรู้แบบเรียนรู้ด้วยการแก้ปัญหา (Problem-based Learning)

เป็นยุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาเอง หาเอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง ตั้งแต่การกำหนดปัญหาและค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยวิธีและขั้นตอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน

5. การเรียนรู้แบบเชื่อมโยงบูรณาการความรู้สหสาขา (Multidisciplinary Approach)

เป็นยุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการเชื่อมโยงความรู้และกระบวนการทั้งในกลุ่มสาระและระหว่างกลุ่มสาระ

แนวทางการวัดและประเมินผล

หลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการติดตามประเมินผลตามมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ซึ่งใช้เป็นเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน ทั้งครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการเรียนรู้ของตนได้ และใช้วิธีการประเมินจากสภาพจริง ด้วยวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย มีการบันทึกผลการประเมินอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน ศิลปะอย่างต่อเนื่อง

ในการวัดและผลประเมินผลการเรียนการสอนศิลปะตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องวัดผลและประเมินผลให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

แนวทางการพัฒนาสื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มศิลปะ ผู้สอนสามารถใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ ทั้งสื่ออุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สื่อเทคโนโลยี บุคลากร ฯลฯ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นสื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ และมีทักษะกระบวนการในการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้ศิลปะได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้ง สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองได้เต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

เครื่องมือวัดและประเมินผล

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีขอบข่ายครอบคลุม 3 สาระ ทักษะศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ ซึ่งในภาพรวมจะมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะทางอารมณ์ มีสุนทรีย์ สามารถแสดงออกทางด้าน ทักษะศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์อย่างมีความสุข และพัฒนานักเรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์

การวัดและประเมินผลในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จึงมีเครื่องมือที่หลากหลายสามารถ แบ่งออกเป็นเครื่องมือตามลักษณะการวัดได้ดังนี้

1. เครื่องมือวัดด้านความรู้ความเข้าใจ

การวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะในด้านความรู้ความเข้าใจ วิธีการหลัก ที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ได้แก่ วิธีการทดสอบ ซึ่งอาจใช้วิธีการเขียนตอบหรือสอบปากเปล่า จะเป็นการ ประเมินพฤติกรรมนักเรียนระดับความเข้าใจ ตัวอย่างเช่น

- เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทักษะศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม
- เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม
- เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม

พฤติกรรมด้านความเข้าใจนี้ ผู้เรียนอาจแสดงออกโดยพูด การเขียน อธิบาย สิ่งที่เกี่ยวข้อง เพื่อสื่อสารต่อผู้อื่น การประเมินอาจใช้เครื่องมือดังนี้

1.1 แบบทดสอบปากเปล่า

เป็นวิธีการวัดความรู้ ความเข้าใจ โดยครูตั้งคำถามแล้วให้นักเรียนตอบปากเปล่า ซึ่งสะดวกไม่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์มากและประหยัด เหมาะสำหรับนักเรียนที่ยังไม่มีความสามารถทางการเขียน

ตัวอย่างแบบทดสอบปากเปล่า ระดับชั้น ป.1-3

(เรื่อง การเขียนภาพระบายสี)

- วิธีการ** กำหนดให้นักเรียนสร้างภาพประเพณีสงกรานต์
- แนวคำถาม** จากการทดลองสี นักเรียนจะใช้วิธีการใดได้บ้างในการสร้างภาพประเพณีสงกรานต์
- แนวคำตอบ**
- ใช้วิธีการหยดสี เป่าสี เป็นรูปผู้คนรดน้ำ สาดน้ำ
 - ใช้สีเทียนร่างภาพและระบายสี
- ฯลฯ

(เรื่อง กิจกรรมเข้าจังหวะ)

- แนวคำถาม**
- ให้นักเรียนทำเสียงกลองตามจังหวะซึ่งให้ครูฟัง
 - ให้นักเรียนทำเสียงกลองตามจังหวะรำไท่นให้ครูฟัง
 - ให้นักเรียนทำเสียงโหม่ง ฉาบ กลอง ตามจังหวะฟ้อนเงี้ยวให้ครูฟัง
- ฯลฯ

การตั้งคำถามให้นักเรียนตอบปากเปล่านั้นจะมีประโยชน์มาก เนื่องจากครูสามารถตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนได้อย่างชัดเจน เพราะในกรณีที่นักเรียนไม่เข้าใจคำถาม ครูสามารถอธิบายหรือทำท่าทางประกอบหรือยกตัวอย่างเพิ่มเติมได้ และถ้าครูไม่เข้าใจคำตอบของนักเรียนก็สามารถที่จะให้นักเรียนตอบใหม่ หรืออธิบายเพิ่มเติมได้ หรือใช้ท่าทางประกอบได้ วิธีนี้ต้องใช้เวลามาก ถ้าครูสอนนักเรียนจำนวนมาก ๆ อาจจะทำได้ไม่ครบถ้วน และถ้าครูไม่สามารถเปลี่ยนแปลงคำถามให้ต่างไปจากเดิมได้มาก ๆ นักเรียนที่ถูกถามในช่วงหลัง ๆ อาจรู้แนวทางของข้อคำถามและคำตอบได้ ก็จะทำให้ผลการวัดมีความเชื่อถือได้น้อยลง ซึ่งในกรณีนี้ ครูอาจใช้วิธีเลือกถามนักเรียนบางคนที่คุณครูไม่แน่ใจว่าจะมีความรู้ถึงเกณฑ์ที่จะให้ผ่านไปสอนเนื้อหาอื่นต่อไปได้

1.2 แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ

แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ เป็นแบบทดสอบที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในโรงเรียน ซึ่งวัดความสามารถด้านพุทธิพิสัยของนักเรียนระดับความเข้าใจ ซึ่งครูอาจสร้างแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ชนิดแบบทดสอบอิงมวลประสบการณ์ (Domain Referenced Test)

ตัวอย่างแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ ระดับชั้น ป.1-3

เครื่องดนตรีชนิดใดที่ใช้ในการกำกับจังหวะเพลงไทย

ก. ฉิ่ง	ข. ซอ
ค. ขลุ่ย	ง. พิณวง

“ปี่/ เท่ง ปี่/ เท่ง ปี่/เท่ง ปี่” เป็นจังหวะของเพลงอะไร

ก. เชิง	ข. กราว
ค. รำวง	ง. ฟ้อนเจิ้ว

1.3 แบบทดสอบชนิดตอบสั้นหรือเติมคำ

แบบทดสอบชนิดตอบสั้นหรือเติมคำ สามารถนำมาใช้วัดพฤติกรรมด้านความเข้าใจได้เป็นอย่างดี ซึ่งเหมาะสำหรับนักเรียนในชั้นที่สามารถเขียนหนังสือได้แล้ว

ตัวอย่างแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ ระดับชั้น ป.4-6

1. จังหวะติกลองของเพลงรำวง คือ.....
2. เพลงตาอินกะตาวา ให้คิดในเรื่องใด.....
3. ดนตรีไทยแบ่งออกเป็น.....ประเภท คือ.....

2. เครื่องมือวัดด้านการปฏิบัติงาน

การวัดด้านการปฏิบัติงานหรือด้านทักษะพิสัย จะเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงด้านการปฏิบัติงานของผู้เรียน วิธีหลักที่ใช้คือ การสังเกต และการตรวจผลงาน โดยอาจใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้ผู้สอนทราบถึงคุณภาพของการปฏิบัติงานและคุณภาพของผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงาน อาจมีกระบวนการประเมินดังนี้

2.1 การทดสอบภาคปฏิบัติชนิดใช้ตัวแทนกลุ่มงาน (Work Sample Test)

การทดสอบภาคปฏิบัติชนิดตัวแทนกลุ่มงาน เป็นการคัดเลือกงานให้นักเรียนทำงานที่ใช้ความสามารถหลาย ๆ อย่าง ฉะนั้นการทดสอบชนิดนี้จึงสามารถวัดความสามารถนักเรียนได้หลาย ๆ ด้านในคราวเดียวกัน

2.2 การประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นวิธีการประเมินที่ใช้กันมากในปัจจุบัน โดยมีหลักการสำคัญ คือ ดำเนินการเรียนการสอนและการประเมินผลในกระบวนการเดียวกัน การประเมินตามสภาพจริงจะใช่วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การใช้ระเบียบสะสม การทดสอบตามสภาพจริง (Authentic Test) และการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ส่วนเครื่องมือที่ใช้ก็มีได้หลายชนิดขึ้นอยู่กับวิธีการประเมินของครูผู้สอน ชนิดที่นิยมใช้ทั่วไป ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ แบบจัดอันดับ แบบมาตรฐานค่าแบบระเบียบสะสม แบบรายงานประเมินตนเอง เป็นต้น

ตัวอย่างเครื่องมือวัดการปฏิบัติงาน

แบบประเมินการวาดภาพ ชั้น ป.4

ชื่อนักเรียน.....โรงเรียน.....

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1. วิธีการวาดภาพ	(15)	
1.1 การเตรียมอุปกรณ์	3	
1.2 การเขียนเส้น	3	
1.3 การผสมสี	3	
1.4 การระบายสี	3	
1.5 การตัดเส้น	3	
2. ผลงาน	(20)	
2.1 ความสวยงาม	10	
2.2 ความสะอาด ประณีต	10	
รวมคะแนนที่ได้	35	

เกณฑ์การประเมิน ได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่า 25 คะแนน ถือว่าผ่าน

แบบสังเกตลำดับขั้นการปฏิบัติงาน การปั้น

คำชี้แจง ในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลำดับที่ขั้นตอนการปฏิบัติ
ของนักเรียน ถ้าไม่มีการปฏิบัติในรายการใด ให้ทำเครื่องหมาย X

ชื่อ นักเรียน	ขั้นที่ 1 การนวดดิน					ขั้นที่ 2 การปั้น					ขั้นที่ 3 การลงสี		สรุป
	แยกวัสดุปนเปื้อนในดินออก	เอาน้ำมาเคล้าดิน	ทุบดิน	ก่อดินเป็นแท่ง	ใช้สวดเดือนตรวจสอบความนุ่มของดิน	คลึงดินเป็นเส้นยาว	ชดดินเป็นโคลงรอบนอก	สักรอยต่อของดินให้เป็นเนื้อเดียวกัน	ใช้มือและน้ำลูบรอยลึกให้เรียบ	ฝังดินในที่ร่มจนดินแข็งตัว	ลงสีรองพื้น	พ่นสี	
1.													
2.													
3.													
4.													
5.													

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนปฏิบัติงานทุกลำดับขั้น ถือว่าผ่าน

หมายเหตุ เครื่องมือลักษณะนี้เหมาะกับการเก็บข้อมูลเพื่อนำไปปรับปรุงการทำงานของนักเรียน
มากกว่าการประเมินเพื่อตัดสินผล

2.3 การประเมินจากผลงาน/ชิ้นงานโดยครูผู้สอน

ครูผู้สอนจะทราบสิ่งที่ตนเองสอนเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจว่าผลงานหรือชิ้นงานที่นักเรียนปฏิบัตินั้นแตกต่างจากแบบที่ครูสอนมากน้อยเพียงใด เพื่อตัดสินว่านักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ นอกจากนี้ครูผู้สอนยังทราบพัฒนาการของนักเรียนรายบุคคลในแต่ละด้าน จึงทราบว่านักเรียนแต่ละคนมีความสามารถพื้นฐานในระดับใด เพื่อเห็นผลงานหรือชิ้นงานนักเรียนสามารถลงข้อสรุปว่านักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ หรืออาจจะประเมินโดยใช้การวิเคราะห์จากแบบสอบถาม โดยที่แบบสอบถามสามารถใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจว่านักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ ตัวอย่างเช่น

- 1) นักเรียนได้แนวคิดในการสร้างผลงานนี้มาจากที่ใด
- 2) นักเรียนเคยสร้างผลงานหรือแสดงผลงานเช่นนี้มาหรือไม่
- 3) ถ้าให้สร้างหรือแสดงใหม่นักเรียนคิดว่าจะสร้างผลงานหรือแสดงผลงานเหมือนเดิมหรือไม่ ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงจะแก้ไขในส่วนใด

ตัวอย่างเครื่องมือการประเมินการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์

คำชี้แจง ให้ครูสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมหรือการแสดงที่เกี่ยวกับดนตรี-นาฏศิลป์ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในแบบบันทึกคะแนนตามช่องรายการประเมินในแต่ละระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
คิดทำได้เหมาะสมสอดคล้องกับบทเพลง	สร้างสรรค์ทำได้เหมาะสมกับบทเพลงทั้งเพลง	สร้างสรรค์ทำได้เหมาะสมกับบทเพลงบางส่วน	สร้างสรรค์ทำได้เหมาะสมกับบทเพลงยังไม่เหมาะสม	ไม่สร้างสรรค์ทำได้
ปฏิบัติตามทำนองที่คิดขึ้นได้	ปฏิบัติตามทำนองที่คิดขึ้นทุกครั้งแสดงอารมณ์และความรู้สึก	ปฏิบัติตามทำนองที่คิดขึ้นเป็นบางทำ	ปฏิบัติตามทำนองไม่ตลอดเพลง	ปฏิบัติไม่ตรงตามทำนองและเนื้อร้อง
ทำนองสื่อความหมายได้ชัดเจน	ทำนองสื่อความหมายได้ดีทุกทำนองและหลากหลาย	ทำนองบางทำนองสื่อความหมายไม่ชัดเจน	ทำนองสื่อความหมายได้เล็กน้อย	ทำนองไม่สื่อความหมาย

แบบบันทึกคะแนน

ชื่อ-สกุล	คิดทำได้เหมาะสม สอดคล้อง กับบทเพลง				รายการประเมิน ปฏิบัติตามทำ ที่คิดขึ้นได้				ทำสื่อความหมาย ได้ชัดเจน				รวม
	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
1.													
2.													
3.													
4.													
5.													

เกณฑ์การประเมิน ได้คะแนน 0-3 คะแนน ถือว่า การปฏิบัติงานอยู่ในขั้นควรปรับปรุง
ได้คะแนน 4-6 คะแนน ถือว่า การปฏิบัติงานอยู่ในขั้นพอใช้
ได้คะแนน 7-9 คะแนน ถือว่า การปฏิบัติงานอยู่ในขั้นดี
ได้คะแนน 10-12 คะแนน ถือว่า การปฏิบัติงานอยู่ในขั้นดีมาก

เกณฑ์การตัดสิน ได้คะแนนตั้งแต่ 6 คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน

หมายเหตุ การสร้างเครื่องมือประเมินการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ เป็นเพียงตัวอย่างที่นำเสนอ
ให้ผู้สอนได้นำไปประยุกต์ใช้ในแต่ละสาระการเรียนรู้

2.4 การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

แฟ้มสะสมงาน หรือแฟ้มสะสมงานนักเรียน (Portfolio) เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่ง
ที่มีศักยภาพในการให้ข้อมูลสารสนเทศในด้านต่าง ๆ เช่น ความสามารถของผู้สร้างแฟ้มสะสมงาน
ตามวัตถุประสงค์ ลักษณะนิสัยและเอกลักษณ์เฉพาะของบุคคล สามารถประเมินได้ใน
หลายกลุ่มสาระในงานชิ้นเดียว

การจัดทำแฟ้มสะสมงานนั้น จะเน้นบทบาทของนักเรียนในการสร้างความเข้าใจด้วยตนเอง และสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้ ซึ่งจะสามารถเห็นทั้งกระบวนการและผลผลิตของงานที่นักเรียนทำได้ สำหรับผลงานหรือหลักฐานที่แสดงความสามารถของนักเรียนอาจได้แก่ ผลการตอบคำถาม ใบงานและผลงาน รายงาน/กิจกรรม/โครงการ รูปภาพ บันทึกการอ่าน การเขียน การอภิปราย บันทึกประจำวัน แบบประเมินตนเอง ผลงานที่ริเริ่มด้วยตนเอง บันทึกผลการประเมินรูปแบบต่าง ๆ และความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองนักเรียนหรือบุคคลอื่น เป็นต้น

รูปร่างของแฟ้มสะสมงานมีหลายลักษณะ ซึ่งอาจจะเป็นแฟ้มธรรมดา แฟ้มแขวน กล่องสมุด กระเป๋าสุดบันทึก อัลบั้มภาพ ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของผลงานหรือหลักฐานที่จะเก็บผลงานหรือหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถและทักษะของนักเรียนจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ถ้าหากไม่มีการจัดหมวดหมู่ของผลงานหรือหลักฐานของนักเรียนแล้ว ก็จะทำให้ยุ่งยากต่อการนำผลไปใช้ในการประเมินผลและปรับปรุงการเรียนการสอน แนวทางการจัดหมวดหมู่ของผลงานหรือหลักฐานที่นิยมใช้มี 3 รูปแบบ คือ

- 1) จัดแยกตามลำดับก่อนหลังของการเกิดผลงาน
- 2) จัดแยกตามสาระของเรื่อง
- 3) จัดแยกตามประเภทของผลงาน

เกณฑ์การคัดเลือกผลงานเข้าแฟ้มสะสมงานนั้น ในระหว่างและเมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอน ครูมักให้นักเรียนทำกิจกรรมผลงานชุดต่าง ๆ ซึ่งผลงานที่ควรเก็บเข้าแฟ้มสะสมงาน ควรมีลักษณะดังนี้

- 1) สะท้อนเหตุการณ์หรือการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อนักเรียน
- 2) แสดงถึงพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน
- 3) สะท้อนให้เห็นกระบวนการและผลผลิต
- 4) มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

แฟ้มงานที่มีคุณภาพต้องประกอบด้วยผลงานหรือหลักฐานที่ได้จากการกำหนดของครูและผลงานที่นักเรียนเลือกศึกษาอย่างอิสระประกอบกัน สำหรับจำนวนผลงานหรือหลักฐานที่เหมาะสมนั้น ไม่มีการกำหนดไว้แน่นอนตายตัวว่าจะต้องมีจำนวนกี่ชิ้นในแต่ละภาคเรียน แต่มีข้อสังเกตว่าถ้าผลงานที่เก็บมีน้อยเกินไป การประเมินก็จะมีประสิทธิภาพ แต่ถ้ามากเกินไปก็จะเป็นภาระ และผลงานบางชิ้นก็อาจจะไม่มีประโยชน์ ดังนั้นอาจจะให้นักเรียนเลือกผลงานที่คิดว่าดีที่สุด มีคุณค่ามากที่สุด ภูมิใจที่สุด

สิ่งที่นับว่ามีความสำคัญสำหรับนักเรียนเป็นอย่างมาก ก็คือ การให้นักเรียนมีโอกาสคิดไตร่ตรองเกี่ยวกับความคิดของเขาเอง และให้แสดงความรู้สึกออกมาว่า เขาเรียนรู้ได้อย่างไร และทำไมในบางสิ่งจึงไม่สามารถเรียนรู้ได้ หากนักเรียนได้รับการฝึกฝนบ่อย ๆ ก็จะสามารถพรรณาลำดับขั้นตอนของการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การกำกับติดตามผล และการประเมินผลการทำงานได้เป็นอย่างดี การแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกต่อผลงานนั้นเป็นการพิจารณาไตร่ตรองงานแต่ละชิ้นงานของตนเอง

ตัวอย่างข้อความที่ใช้สำหรับแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกต่อผลงาน

ความรู้สึกต่อผลงาน

- รู้สึกพอใจชิ้นงานนี้มากที่สุด เพราะเหตุใด
- สิ่งใดที่บอกว่าชิ้นงานนี้ดีที่สุด
- จุดเด่นและจุดด้อยของงานชิ้นนี้ คืออะไร
- ได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการทำงานชิ้นนี้
- ใช้เวลานานเท่าไรในการทำงานชิ้นนี้
- มีปัญหาอะไรบ้างในการทำงานชิ้นนี้
- ใช้วิธีใดในการแก้ปัญหา

ฯลฯ

การประเมินแฟ้มสะสมงาน จำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ ประเมินโดยไม่ต้องให้ระดับคะแนนกับการประเมินโดยให้ระดับคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่ครูและนักเรียนได้ช่วยกันพัฒนาขึ้นมา ซึ่งจำแนกเป็น

1. ให้ระดับคะแนนผลงานแต่ละชิ้นก่อนเก็บเข้าแฟ้มสะสมงาน
2. เลือกผลงานที่สำคัญ ๆ ให้ระดับคะแนน โดยเลือกผลงานในแฟ้มสะสมงาน 2-3 ชิ้น ที่เห็นว่าสำคัญ และเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกผลงานของตนเองในแฟ้มสะสมงานที่เห็นว่าสำคัญ 2-3 ชิ้น แล้วนำผลงานดังกล่าวมาเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนที่ร่วมกันกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้วระหว่างครูกับนักเรียน และให้ระดับคะแนน ครูจะไม่บอกนักเรียนล่วงหน้าหากใช้วิธีนี้ เพราะถ้านักเรียนทราบล่วงหน้าแล้ว นักเรียนก็จะทุ่มเทเฉพาะงานที่จะให้คะแนนเท่านั้น ผลงานทุกชิ้นของนักเรียนก็จะมีคุณภาพต่างกัน
3. ให้ระดับคะแนนผลงานทุกชิ้นในแฟ้มสะสมงาน
4. ให้ระดับคะแนนเพียงครั้งเดียวทั้งแฟ้ม วิธีการนี้จะช่วยลดเวลาของครูลงมาก เพราะไม่ต้องให้ระดับคะแนนผลงานเป็นรายชิ้น

ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนแฟ้มสะสมงานทั้งแฟ้ม

- ความสมบูรณ์ของแฟ้ม
- หลักฐานที่แสดงความเด่นเฉพาะทางด้านสติปัญญา
- การเชื่อมโยงกับวิชาอื่น
- ความสร้างสรรค์
- คุณภาพของผลงาน
- การแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก
- การประเมินตนเอง
- ความหลากหลายของผลงาน
- ภาพลักษณ์

ฯลฯ

5. ให้ระดับคะแนนโดยมีการถ่วงน้ำหนักคะแนน ในการให้ระดับคะแนนผลงาน บางครั้งเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละเกณฑ์นั้น จะมีความสำคัญต่างกัน ดังนั้นจึงต้องมีการให้น้ำหนักคะแนนแตกต่างกันออกไป

หลักการสำคัญของการให้คะแนนแฟ้มสะสมงาน คือ ในการกำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานของการให้คะแนนนั้น ต้องมีความสัมพันธ์กับจุดหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยมุ่งเน้นความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของตนเองมากกว่าการเปรียบเทียบกับผู้อื่น

2.5 การประเมินจากโครงการ

โครงการเป็นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนและการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพสูงที่นักเรียนใช้ทักษะในการอ่าน การวิเคราะห์ปัญหา หาทางเลือกในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย ดำเนินการแก้ปัญหา สรุปผลการดำเนินงาน นำเสนอผลต่อสาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการจะสอดคล้องกับทฤษฎีหลักที่อยู่เบื้องหลังของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คือ ทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สำหรับการวัดและประเมินเพื่อตรวจสอบการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติงาน โดยวัดและประเมินจากกิจกรรมโครงการ ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ในการสรุปผลด้านการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี เพราะจะทำให้ทราบข้อมูลสารสนเทศในด้านต่าง ๆ คือ เป็นการยืนยันว่านักเรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง แสดงความสามารถของนักเรียนด้านการแก้ปัญหา รวมทั้งสามารถเห็นร่องรอยด้านการคิดและการทำงาน และสามารถออกแบบการนำเสนองาน

ตัวอย่าง

แบบประเมินผลความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในแบบประเมินตนเอง โดยประเมินให้ตรงกับสภาพความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของตนเองมากที่สุด

- 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
4 หมายถึง พึงพอใจมาก
3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
2 หมายถึง พึงพอใจน้อย
1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

รายการ	สภาพความพึงพอใจ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. นักเรียนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำกิจกรรมตามโครงการ						
2. นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้และสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง						
3. นักเรียนได้พัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองให้ดีขึ้น						
4. นักเรียนรู้จักจุดเด่น และจุดด้อยของโครงการที่ทำ						
5. นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ ระหว่างทำโครงการ						
รวม						

ลงชื่อ..... (ผู้ประเมิน) ชั้น..... โรงเรียน.....

เกณฑ์การประเมิน ได้คะแนน 15 คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน

3. เครื่องมือวัดด้านจิตพิสัย

ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีพฤติกรรมด้านจิตพิสัยอยู่เป็นจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น ชื่นชม เห็นคุณค่าของทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ เครื่องมือที่ใช้วัดอาจใช้ดังนี้

3.1 บันทึกการสังเกต เป็นการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในเวลาเรียนและกิจกรรมพิเศษนอกเวลาเรียน ผู้บันทึกหรือประเมินจะต้องบันทึกเป็นระยะเวลายาว

3.2 แบบประเมินตนเอง เป็นแบบประเมินที่ให้นักเรียนประเมินตนเองซึ่งมีรายการให้นักเรียนประเมิน ซึ่งอาจใช้แบบสำรวจรายการหรือมาตรประมาณค่าก็ได้

3.3 แบบประเมินค่านิยมหรือเจตคติ เป็นแบบวัดให้นักเรียนตอบซึ่งมีหลายแบบ เช่น มาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต เพื่อตรวจสอบค่านิยมนักเรียนจำแนกค่านิยมในทางบวกและทางลบ

ตัวอย่าง

แบบประเมินเจตคติของนักเรียนในการวาดภาพ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการที่ตรงกับรายการพฤติกรรมของนักเรียน

ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน			สรุป
	สนุกสนานและมีความสุขในการวาดภาพ	ตั้งใจวาดภาพจนงานสำเร็จ	แบ่งปันผลและช่วยเหลือผู้อื่นในการปฏิบัติงาน	
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

เกณฑ์การประเมิน มีการปฏิบัติในทุกรายการประเมิน ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

4. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผู้สอนจะต้องทำหลักสูตรสถานศึกษาจนถึงการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ (Unit) ที่จะแตกย่อยออกเป็นกิจกรรมย่อย ๆ ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Lesson Plan) และในกิจกรรมย่อยนั้นจะต้องมีกิจกรรมหนึ่งที่เป็นกิจกรรมของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง หลังจาก que ผู้เรียนได้เรียนรู้จนครบภายในหน่วยการเรียนรู้นั้นแล้ว ซึ่งแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะนั้น ได้เสนอแนวทางการจัดทำดังนี้

1. ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ร่วมกันพิจารณาเนื้อหาสาระ (Strands) ซึ่งในกลุ่มสาระนี้มีทั้งหมด 3 สาระ คือ ทศศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์

2. พิจารณามาตรฐานการเรียนรู้ (Performance Standard) ว่าผู้เรียนสามารถทำอะไรได้ในแต่ละสาระ ซึ่งในสาระของทศศิลป์จะมีมาตรฐานการเรียนรู้ คือ มฐ.ศ 1.1 และ มฐ.ศ 1.2 สาระของดนตรี จะมีมาตรฐานการเรียนรู้ คือ มฐ.ศ 2.1 และ มฐ.ศ 2.2 ส่วนสาระของนาฏศิลป์ จะมีมาตรฐานการเรียนรู้ คือ มฐ.ศ 3.1 และ มฐ.ศ 3.2

3. นำมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Benchmark) ตามช่วงชั้นที่รับผิดชอบมาพิจารณาว่าแต่ละรายปีหรือรายภาค (ช่วงชั้นที่ 1-3 จัดการเรียนรู้เป็นรายปี สำหรับช่วงชั้นที่ 4 จัดเป็นรายภาค) ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนรู้สาระในเรื่องใดบ้าง และทำอะไรได้บ้างในรายปี หรือรายภาคนั้น

4. จากนั้นให้ผู้สอนคาดหวัง หรือเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนในรายปีหรือรายภาค โดยพิจารณารายปีหรือรายภาคว่าผู้เรียนต้องรู้อะไร ทำอะไร และเกิดอะไรขึ้นกับผู้เรียน

5. จากผลความคาดหวังและสาระการเรียนรู้มาเขียนและอธิบายว่าในรายปีหรือรายภาคนั้น ผู้เรียนต้องรู้อะไร มีความสามารถอะไร ทำอะไรได้ ตลอดจนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใดบ้าง

6. จากคำอธิบายรายปี/รายภาคนั้น ผู้สอนร่วมกันจัดหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งหน่วยการเรียนรู้จะแตกต่างย่อยเป็นกิจกรรมหลายกิจกรรมตามแผนการจัดกลุ่มเรียนรู้

7. ในกิจกรรมย่อยของหน่วยการเรียนรู้จะต้องมีหนึ่งกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมนี้ คือ กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้นำความรู้ ความคิดรวบยอด การฝึกทักษะ จนท้ายที่สุดกิจกรรมนี้จะให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติโดยที่ผู้เรียนจะต้องคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำองค์ความรู้ที่ได้จากกิจกรรมที่ครูผู้สอนได้จัดให้มาสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในการที่จะสร้างชิ้นงานหรือภาระงาน ในกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

การจัดทำสาระการเรียนรู้รายปีควบคู่กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

สาระการเรียนรู้รายปีและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ตัวอย่างสาระการเรียนรู้ทัศนศิลป์

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์
วิพากษ์วิจารณ์งานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะ
อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. ถ่ายทอดการรับรู้รูปลักษณะของสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว เป็นผลงานทัศนศิลป์ได้โดยอิสระ 2. รู้รูปลักษณะ รูปร่าง รูปทรง เส้น สีของสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว 3. รู้จักชนิดของวัสดุ อุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการทำงานทัศนศิลป์ 4. บอกเล่าความรู้สึกในการรับรู้ความงามของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัว 5. บอกลักษณะของรูปทรงต่าง ๆ ที่มองเห็น 6. ทำกิจกรรมศิลปะด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน	1. การถ่ายทอดการรับรู้รูปลักษณะของสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว เป็นผลงานทัศนศิลป์ได้โดยอิสระ 2. รูปลักษณะ รูปร่าง รูปทรง เส้น สีของสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว 3. ชนิดและประเภทของวัสดุ อุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการทำงานทัศนศิลป์ 4. ความงามของสิ่งแวดล้อม 5. ลักษณะของรูปร่าง รูปทรงต่าง ๆ 6. การใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. รู้จักรูปลักษณะของงานทัศนศิลป์ 2. รู้จักผลงานศิลปะในท้องถิ่นของตนเอง	1. รูปลักษณะของงานทัศนศิลป์ 2. งานทัศนศิลป์ที่มีในท้องถิ่น

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์
วิพากษ์วิจารณ์งานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกานศิลปะ
อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. ถ่ายทอดงานศิลปะจากความคิดจินตนาการ และประสบการณ์ของตนเอง 2. รูปร่าง รูปทรง เส้น สีในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและปรากฏการณ์ต่าง ๆ 3. รู้วิธีการใช้ การเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในงานศิลปะ 4. บอกเล่าความรู้สึก ความงามของสิ่งแวดล้อม และปรากฏการณ์ต่าง ๆ 5. บอกความแตกต่างของรูปร่าง รูปทรง เส้น สี ขนาด สัดส่วน และพื้นผิว 6. ปฏิบัติกิจกรรมศิลปะกับวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน	1. การถ่ายทอดงานศิลปะจากความคิด จินตนาการและประสบการณ์ของตนเอง 2. รูปร่าง รูปทรง เส้น สีในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและปรากฏการณ์ต่าง ๆ 3. วิธีการใช้ การเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในงานศิลปะ 4. ความงามของสิ่งแวดล้อม และปรากฏการณ์ต่าง ๆ 5. ความแตกต่างของรูปร่าง รูปทรง เส้น สี ขนาด สัดส่วน และพื้นผิว 6. ศิลปะกับวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า
งานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย
และสากล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. บอกความเป็นมาของงานทัศนศิลป์ ที่อยู่รอบตัว 2. บอกความสำคัญของงานทัศนศิลป์ ในท้องถิ่น	1. ความเป็นมาของงานทัศนศิลป์ที่อยู่รอบตัว 2. ความสำคัญของงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์
วิพากษ์วิจารณ์งานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกานศิลปะ
อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. อธิบายงานศิลปะจากความคิด จินตนาการ ความรู้สึกประทับใจ 2. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับทัศนธาตุ 3. อธิบายวิธีการใช้ วัสดุ อุปกรณ์อย่างปลอดภัย มีความปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ 4. อธิบายความรู้สึก ความงามของทัศนธาตุ 5. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานศิลปะ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. ปฏิบัติกิจกรรมศิลปะเพื่อการเรียนรู้	1. อธิบายงานศิลปะจากความคิด จินตนาการ ความรู้สึกประทับใจ 2. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับทัศนธาตุ 3. อธิบายวิธีการใช้ วัสดุ อุปกรณ์อย่างปลอดภัย มีความปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ 4. อธิบายความรู้สึก ความงามของทัศนธาตุ 5. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานศิลปะ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. ปฏิบัติกิจกรรมศิลปะเพื่อการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า
งานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย
และสากล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. อธิบายความเป็นมาของงานทัศนศิลป์ ในท้องถิ่น 2. อธิบายคุณค่าของศิลปะในท้องถิ่น	1. ความเป็นมาของงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น 2. คุณค่าของศิลปะในท้องถิ่น

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์
วิพากษ์วิจารณ์งานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะ
อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. รู้และเข้าใจสื่อความคิด จินตนาการ ประสบการณ์ออกมาเป็นผลงานศิลปะ 2. สามารถทำงานจากศิลปะ ความคิด จินตนาการออกมาเป็นผลงานศิลปะ 3. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับทัศนธาตุเบื้องต้น (สี เส้น รูปร่าง รูปทรง) 4. สร้างงานศิลปะโดยเทคนิควิธีการใหม่ ๆ 5. ใช้และเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน ศิลปะได้อย่างเหมาะสม 6. สามารถถ่ายทอดความรู้สึกในการรับรู้ ความงาม เป็นผลงานศิลปะแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ 7. อธิบายความหมายของงานทัศนศิลป์ และทัศนธาตุ 8. อธิบายผลงานของตนเอง และวิจารณ์ ผลงานของผู้อื่น 9. รู้วิธีการนำศิลปะไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้	1. การทำงานศิลปะจากความคิด และจินตนาการ 2. วิธีการสื่อความคิดและจินตนาการ ประสบการณ์ออกมาเป็นผลงานศิลปะ 3. การทำงานเกี่ยวกับทัศนธาตุเบื้องต้น (สี เส้น รูปร่าง รูปทรง) 4. การทดลองทำงานศิลปะโดยเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ 5. การใช้และเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ในการ ทำงานศิลปะได้อย่างเหมาะสม 6. การถ่ายทอดความรู้สึกในการรับรู้ ความงาม เป็นผลงานศิลปะแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ 7. ความหมายของทัศนศิลป์และทัศนธาตุ 8. อธิบายผลงานของตนเอง และวิจารณ์ ผลงานของผู้อื่น 9. การออกแบบลวดลายต่าง ๆ

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. บอกความเป็นมาและความสำคัญของศิลปะในท้องถิ่น 2. อธิบายรูปแบบของทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. ความเป็นมาและความสำคัญของศิลปะในท้องถิ่น 2. รูปแบบของทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์
วิพากษ์วิจารณ์งานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกันศิลปะ
อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. รู้และเข้าใจวิธีการสื่อความคิด จินตนาการ ประสพการณ์ ออกมาเป็นผลงานศิลปะ 2. สามารถทำงานศิลปะจากการถ่ายทอด ประสพการณ์ 3. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับทัศนธาตุเบื้องต้น (สี เส้น รูปร่าง รูปทรง) 4. ใช้สี น้ำหนักของแสงและเงา สร้างงานศิลปะ ด้วยเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ 5. ใช้และเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ในการทำงาน ศิลปะได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย 6. สามารถถ่ายทอดความรู้สึกในการรับรู้ ความงาม เป็นผลงานศิลปะแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ 7. อธิบายความหมายของงานทัศนศิลป์ และทัศนธาตุ อธิบายผลงานของตนเอง และวิจารณ์ผลงานของผู้อื่น 8. รู้วิธีการนำศิลปะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	1. การทำงานศิลปะจากความคิด และ จินตนาการ 2. วิธีการสื่อความคิดและจินตนาการ ประสพการณ์ ออกมาเป็นผลงานศิลปะ 3. การทำงานเกี่ยวกับทัศนธาตุเบื้องต้น (สี เส้น รูปร่าง รูปทรง) 4. การทดลองทำงานศิลปะ โดยเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ 5. การใช้และเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ในการทำงานศิลปะได้อย่างเหมาะสม 6. การถ่ายทอดความรู้สึกในการรับรู้ความงาม เป็นผลงานศิลปะแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ 7. อธิบายผลงานของตนเอง และวิจารณ์ ผลงานของผู้อื่น 8. เขียนแบบผลิตภัณฑ์

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า
งานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย
และสากล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. บอกความเป็นมาและความสำคัญของศิลปะในท้องถิ่น 2. อธิบายรูปแบบของทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. ความเป็นมาและความสำคัญของศิลปะในท้องถิ่น 2. รูปแบบของทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์
วิพากษ์วิจารณ์งานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกงานศิลปะ
อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. รู้และเข้าใจวิธีการสื่อความคิด จินตนาการ ประสพการณ์ ออกมาเป็นผลงานศิลปะ 2. ทำงานศิลปะจากความรู้ ความประทับใจ จากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับทัศนธาตุเบื้องต้น (สี เส้น รูปร่าง รูปทรง) 4. ใช้สี พื้นผิว แสง และเงา สร้างงานศิลปะ ด้วยเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ 5. ใช้และเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน ศิลปะได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย และ มีความรับผิดชอบ 6. สามารถถ่ายทอดความรู้สึกในการรับรู้ ความงาม เป็นผลงานศิลปะแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ 7. อธิบายผลงานของตนเองและวิจารณ์ ผลงานของผู้อื่น 8. รู้วิธีการนำศิลปะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	1. วิธีการสื่อความคิด จินตนาการ ประสพการณ์ ออกมาเป็นผลงานศิลปะ 2. การทำงานศิลปะจากความรู้ความประทับใจ จากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3. ทัศนธาตุเบื้องต้น (สี เส้น รูปร่าง รูปทรง) 4. การทดลองทำงานศิลปะ ด้วยเทคนิค และวิธีการใหม่ ๆ 5. วิธีการใช้และเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ ในการทำงานศิลปะได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย และมีความรับผิดชอบ 6. การถ่ายทอดความรู้สึกในการรับรู้ ความงาม ออกมาเป็นผลงานศิลปะ แบบ 2 มิติ และ 3 มิติ 7. การอธิบายผลงานของตนเองและวิจารณ์ ผลงานของผู้อื่น 8. การออกแบบลวดลายต่าง ๆ และการเขียน แบบผลิตภัณฑ์

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. บอกความเป็นมาและความสำคัญของศิลปะท้องถิ่นและศิลปะไทย 2. อธิบายรูปแบบของทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย และสากล	1. ศิลปะในท้องถิ่นและศิลปะไทย 2. รูปแบบของทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทยและสากล

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์
วิพากษ์วิจารณ์งานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกันศิลปะ
อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. รู้และเข้าใจวิธีการสื่อความคิดในเรื่องรูปร่าง รูปทรง ขนาด สัดส่วน และสีของวัตถุ 2. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ด้วยรูปร่างรูปทรง สัดส่วน สีต่าง ๆ ได้ตามความสามารถ และความสนใจ 3. รู้ เข้าใจการสืบค้นข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีทางศิลปะ 4. แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับ ความงามและคุณค่าของธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม 5. รู้ เข้าใจ จำแนกรูปร่าง รูปทรง ขนาด สัดส่วน และสีของวัตถุ 6. ใช้ความรู้ทางทัศนศิลป์สืบค้นข้อมูล ข่าวสารเทคโนโลยีเชื่อมโยงใช้ในชีวิตประจำวัน	1.1 รูปร่าง รูปทรง และมิติทางศิลปะ 1.2 สี เทคนิค อุปกรณ์ในการสร้างงานศิลปะ 2.1 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานศิลปะ 2.2 ทัศนธาตุทางศิลปะ 3.1 การใช้ข้อมูลในการสืบค้น 3.2 การสร้างสรรค์งานศิลปะด้วย เทคโนโลยีที่เหมาะสม 4. การรับรู้ความงามของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม 5.1 หลักการวิเคราะห์งานศิลปะ 5.2 ทัศนธาตุกับการจำแนกความงาม 6. หลักการใช้ข้อมูลข่าวสาร การเชื่อมโยง ความรู้ทางศิลปะมาสร้างงานศิลปะ

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับความงามและคุณค่าของธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม 2. รู้ เข้าใจ จำแนกรูปร่าง รูปทรง ขนาด สัดส่วน และสีของวัตถุ 3. การภูมิใจ การยอมรับในคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย	1. การรับรู้ความงามของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม 2. ประวัติศาสตร์ศิลป์ (อิทธิพล ความเชื่อ การสร้างงานศิลปะ) 3. ความภูมิใจและการยอมรับคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์
วิพากษ์วิจารณ์งานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกันศิลปะ
อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. รู้คุณสมบัติของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อสร้างงานศิลปะ 2. รู้เทคนิค วิธีการในการสร้างสรรค์งาน ทัศนศิลป์แขนงต่าง ๆ ด้วยความคิด สร้างสรรค์ เทคนิค วิธีการ รูปแบบใหม่ ๆ 3. เลือกใช้เทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร และ กระบวนการจัดการต่าง ๆ มาประกอบ ในการทำงานศิลปะ 4. ชื่นชมความงามในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม 5. เข้าใจการทำงานศิลปะ มีความรู้ ความสามารถคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ งานทัศนศิลป์ได้ 6. เลือกนำเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร และกระบวนการจัดการมาประกอบ ในการทำงานศิลปะของตน	1. ลักษณะ วิธีการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในการสร้างงานศิลปะ 2.1 ความคิดดัดแปลงงานสร้างงานศิลปะ 2.2 ทัศนธาตุทางศิลปะ 2.3 เทคนิค วิธีการสร้างสรรค์งาน 3.1 การใช้เทคโนโลยี 3.2 วัสดุ อุปกรณ์ 3.3 กระบวนการจัดการ สร้างสรรค์งานศิลปะ 4. สุนทรียภาพ ศิลปะ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม 5. การวิเคราะห์ วิวิจารณ์ ผลงานศิลปะ ที่ชื่นชอบ 6. การเลือกใช้เทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร กระบวนการจัดการ ประกอบการทำงาน ศิลปะของตน

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. เข้าใจรูปแบบยุคสมัยของศิลปะวัฒนธรรม 2. ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย	1.1 ประวัติศาสตร์ศิลป์ 1.2 หลักการเปรียบเทียบรูปแบบศิลปะ 2. ความชื่นชมและการเห็นคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์
วิพากษ์วิจารณ์งานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะ
อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. ปฏิบัติงานสร้างสรรค์ศิลปะตามความคิดสร้างสรรค์ ประสบการณ์ จินตนาการของงานจากสื่อวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ 2. สามารถแยกแยะข้อมูลมาใช้ในการแสดงงานศิลปะตามความคิด จินตนาการ ความรู้สึก และความประทับใจ 3. นำความรู้เบื้องต้นด้านคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์ 4. ชำนาญในคุณค่าของความงาม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม 5.1 รู้ เข้าใจ จำแนกลักษณะส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์ในการสร้างงาน 5.2 มีความรู้ในการกำหนดเกณฑ์การคิดวิเคราะห์ ประเมินงานศิลปะ 6. ปฏิบัติงานทัศนศิลป์ การสืบค้นการเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีการปรับปรุงพัฒนางานศิลปะของตนเอง และสังคม	1.1 ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ประสบการณ์ทางศิลปะ 1.2 การใช้วัสดุอุปกรณ์สร้างงานศิลปะ 2.1 ความคิดสร้างสรรค์ในงานศิลปะ 2.2 ทักษะ 2.3 หลักการวิเคราะห์ วิจารณ์งานศิลปะ 3.1 ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสร้างสรรค์งานศิลปะ 3.2 วัสดุอุปกรณ์กับเครื่องมือคอมพิวเตอร์ 4. สุนทรียภาพและการสร้างสรรค์งานศิลปะจากประสบการณ์ จินตนาการ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม 5.1 บอกจำแนกทัศนธาตุในการสร้างงานองค์ประกอบศิลป์ 5.2 หลักการวิเคราะห์ วิจารณ์งานศิลปะ 6.1 การใช้ข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีกระบวนการจัดการสร้างสรรค์งานศิลปะตามความถนัดสนใจ 6.2 ศิลปะกับธรรมชาติ 6.3 ศิลปะกับชีวิต 6.4 ศิลปะกับสังคม

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี
1. รู้ เข้าใจรูปแบบเรื่องราวศิลปะไทย สากล และบทบาทหน้าที่ของศิลปิน 2.1 สนใจศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล 2.2 มีส่วนในการสร้างงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	1. ความสัมพันธ์ศิลปะ ประวัติศาสตร์ศิลป์ (บทบาท ลัทธิ ความเชื่อ) 2.1 การรักและหวงแหนในศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล 2.2 การร่วมมืออนุรักษ์ฟื้นฟู สืบทอดงาน ศิลปวัฒนธรรมไทย

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้จัดทำโดยการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้และผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย ประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และจำนวนเวลา สำหรับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อเรียนครบทุกหน่วยย่อยแล้วผู้เรียนสามารถบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคของทุกรายวิชา โดยมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1. นำสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค มาวิเคราะห์แยกเป็นหัวข้อเรื่อง/หัวข้อย่อย
2. นำหัวข้อเรื่อง/หัวข้อย่อยมาบูรณาการ โดยพิจารณาจากสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกันดังนี้
 - 2.1 นำหัวข้อเรื่อง 1 หัวข้อย่อยมาเขียนเป็นหน่วยการเรียนรู้
 - 2.2 นำหัวข้อเรื่อง/หัวข้อย่อยมาบูรณาการ โดยพิจารณาจากสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกันดังนี้
 - บูรณาการภายในกลุ่มสาระ
 - บูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ
 - 2.3 ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้
 - 2.4 กำหนดเวลาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ อาจบูรณาการทั้งภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้หรือเป็นการบูรณาการเฉพาะเรื่องตามลักษณะสาระการเรียนรู้ หรือเป็นการบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน การจัดการเรียนรู้สำหรับหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติโครงงานอย่างน้อย 1 โครงงาน

ขั้นตอนการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ

หน่วยการเรียนรู้เป็นหน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่เป็น Thematic Unit มีขั้นตอนการสร้างหน่วยดังนี้

1. กำหนดรูปแบบของหน่วย
 - รูปแบบการใช้หัวข้อเรื่องเป็นหลัก หมายถึง การนำหัวข้อเรื่องกว้าง ๆ ที่สามารถให้ทุกกลุ่มสาระเข้ามาบูรณาการได้ เช่น หัวข้อเรื่อง “สุนทรียภาพ”
 - รูปแบบการใช้วรรณกรรมเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การนำบทวรรณกรรมหรือ Concept ของวรรณกรรมมากำหนดเป็นรูปแบบของหน่วย เช่น “ชีวิตนี้สั้นนัก ศิลปะเท่านั้นที่ยั่งยืน”
 - รูปแบบการผสมผสานความคิดรวบยอดหรือการแก้ปัญหาเป็นหลัก (Problems Solving) หมายถึง การเลือก Concept จากเนื้อหาต่าง ๆ ผสมผสานกัน
2. กำหนดความคิดรวบยอด โดยการระดมสมองเพื่อสร้างความคิด การสอน แนวการสอน กิจกรรม การวัดผลประเมินผล บันทึกความคิดทั้งหมดเพื่อการสร้างหน่วย
3. ตรวจสอบแนวคิดกับคู่มือเอกสารหลักสูตร และตรวจสอบแหล่งเรียนรู้จากห้องสมุด ทั้งของโรงเรียน ชุมชน การจัดทัศนศึกษา วิทยากรท้องถิ่น
4. การสร้างหลักสูตรเครือข่าย (Web Curriculum) เป็นแผนงานเครือข่าย (Planning Web) ให้เห็นภาพโดยรวมทั้ง Concept กิจกรรม สื่อ และสร้างหรือกำหนดจุดประสงค์ของหน่วย
5. สร้างกิจกรรม โดยจัดทำแผนภูมิ
6. กำหนดการประเมินผลและประสิทธิภาพของหน่วยการเรียนรู้ กำหนดการประเมินผลจากผลงานและกระบวนการทำงานของผู้เรียนให้ครบทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
7. สร้างหน่วยให้สมบูรณ์ ลักษณะของหน่วย ประกอบด้วย
 - เรื่อง
 - รูปแบบ
 - จุดเน้น
 - การระดมสมอง

การออกแบบจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ควรคำนึงถึง

- นักเรียนควรจะทำอะไรได้
- แหล่งเรียนรู้
- จุดมุ่งหมายของหน่วย
- กิจกรรม
- การวัดผล

การจัดทำรายวิชาที่เป็นสหวิทยาการ (Multidisciplinary)

รายวิชาสหวิทยาการเป็นรายวิชาที่นำเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ มาบูรณาการ โดยจัดทำหัวข้อเรื่อง และกำหนดความคิดรวบยอดจากหลักสูตรมาประสานสัมพันธ์กัน เช่น

นำมาบูรณาการภายในกลุ่มสาระ และระหว่างกลุ่มสาระอื่น ๆ

1. ศิลปะ : สุนทรียภาพในงานศิลปะระหว่างสาระทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์
2. สังคมศึกษา : สุนทรียภาพในวิถีชีวิต
3. คณิตศาสตร์ : ความงามของรูปร่าง รูปทรง
4. วิทยาศาสตร์ : ความงามในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
5. เทคโนโลยี : การใช้คอมพิวเตอร์สร้างสรรค์งานศิลปะ/ศิลปะในเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. เกษตรกรรม : ความงามของภูมิทัศน์และพรรณไม้
7. ภาษาไทย/ภาษาต่างประเทศ : ความงามของศิลปะกับวัฒนธรรมทางภาษา
8. พลานามัย : ความงามของลีลาการเคลื่อนไหวร่างกาย

การพัฒนารายวิชาสหวิทยาการ

1. ประชุมครูผู้สอน
2. กำหนดแนวคิด
3. จัดทำตารางเนื้อหา

วิชา	แนวคิด	เนื้อหา
ศิลปะ	สุนทรียภาพในงานศิลปะระหว่างสาระ ทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์	การถ่ายทอดความงาม ด้วยเส้นสาย สีลา ท่าทาง
สังคมศึกษา	สุนทรียภาพในวิถีชีวิตไทย	หัตถกรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย
คณิตศาสตร์	ความงามของรูปร่าง รูปทรง	สร้างภาพจากรูปร่าง รูปทรง
วิทยาศาสตร์	ความงามในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม	ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม นิเวศวิทยา
เทคโนโลยี	คอมพิวเตอร์สร้างสรรค์งานศิลปะ เทคโนโลยีสารสนเทศ	คอมพิวเตอร์กราฟิก ออกแบบ Web page
เกษตรกรรม	ความงามของภูมิทัศน์และพรรณไม้	ออกแบบจัดสวนหย่อม สวนแก้ว สวนลาด
ภาษาไทย/ ภาษาต่างประเทศ	ความงามของศิลปะกับวัฒนธรรมทางภาษา	บัตร์อวยพรในวาระต่างๆ ประกอบคำอวยพร
พลานามัย	ความงามของลีลาการเคลื่อนไหวร่างกาย	กิจกรรมเข้าจังหวะ/ลีลาศ

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนมีอิสระในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งมีได้หลากหลายรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้สอนควรปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ว่า ให้ใช้รูปแบบใด ถ้าโรงเรียนมิได้กำหนดรูปแบบไว้ จึงเลือกแบบที่ตนเห็นว่าสะดวกต่อการนำไปใช้สรุปขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

1. เลือกรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ นำหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้มาพิจารณาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้
2. ตั้งชื่อแผนตามสาระการเรียนรู้
3. กำหนดจำนวนเวลา ระบุระดับชั้น
4. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้จากมาตรฐานการเรียนรู้รายปี/รายภาคที่เลือกไว้เขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา โดยยึดหลักการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ของลินน์ มอริส (Lynn Morris) ที่ว่าจุดประสงค์การเรียนรู้ต้อง

(1) บรรยายจุดหมายปลายทาง ไม่ใช่วิธีการ

(2) สะท้อนถึงระดับต่าง ๆ ของทักษะที่คิด

(3) ใช้คำกริยาที่เป็นรูปธรรม และใช้องค์ประกอบ 3 ส่วน ตามแนวของโรเบิร์ต

เมจเจอร์ (Robert Mager) คือ

- พฤติกรรม (Overall Behavior)
- สถานการณ์หรือเงื่อนไข (Important Conditions)
- เกณฑ์ (Criterion)

5. เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์ไว้แล้ว เฉพาะข้อที่สัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์ปลายทางตามธรรมชาติวิชา

6. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้เป็นรายละเอียดสำหรับนำไปจัดการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ จะเป็นเนื้อหาใหม่ของมวลเนื้อหาที่กำหนดไว้ที่จำเป็นต้องสอน

7. กำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหา นั้น ๆ

8. เลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม

9. เลือกสื่ออุปกรณ์ สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ที่เลือกมา เช่น รูปภาพ บัตรคำ วิดีทัศน์

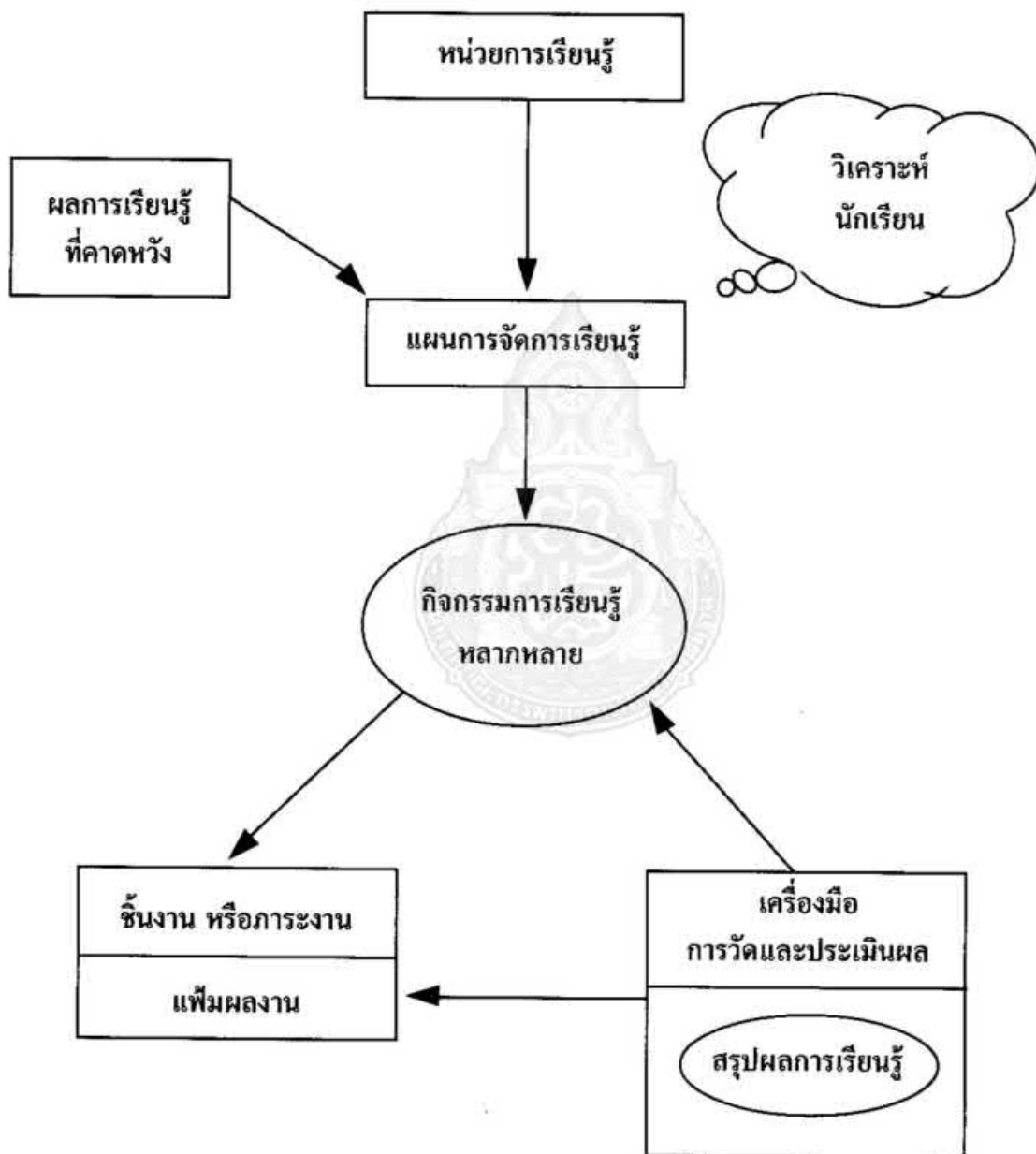
10. จัดทำลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงขั้นตอนการสอนตามธรรมชาติ วิชาตามจุดประสงค์นำทาง และควรคำนึงถึงการบูรณาการเทคนิคและกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้ง สาระการเรียนรู้อื่น ๆ เข้าไว้ในแต่ละขั้นตอนด้วย

11. กำหนดการวัดผลประเมินผลโดยระบุวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งที่เกิดระหว่างเรียน ตามจุดประสงค์ย่อย/นำทาง และที่เกิดหลังการเรียนการสอนเมื่อจบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ วิธีการวัดหลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม เช่น ปฏิบัติจริง การทดสอบความรู้ การทำงาน กลุ่ม ฯลฯ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ว่า ควรประกอบด้วย มาตรฐาน การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการประเมินผล แหล่งการเรียนรู้ และหมายเหตุ และเพื่อให้ผู้สอนกลุ่มสาระต่างๆ มีความเข้าใจในรายละเอียดข้างต้น จึงได้ขยายความ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการวางแผนของครูเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน ในการจัดทำครูจะต้องนำหน่วยการเรียนรู้มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ภายใต้บริบทการวิเคราะห์-นักเรียน ความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาการสอน วิธีสอน ตลอดจนผลผลิตการสอนในลักษณะชิ้นงาน ดังแผนภาพต่อไปนี้

ตัวอย่าง
การจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้

หลังจากที่ได้จัดทำสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีแล้ว ผู้สอนจะต้องจัดทำคำอธิบายรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ตามลำดับ โดยคำอธิบายรายวิชาจะบอกถึงชื่อรายวิชา เวลาเรียนหรือหน่วยกิต ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค รวมถึงสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค ของวิชานั้น ๆ

ตัวอย่าง การจัดทำหน่วยการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ 3 หน่วย

เวลา 40 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	พื้นฐานทางด้านศิลปะ - - -	6
2	สร้างสรรค์งานศิลป์ - - -	10
3	ทักษะทางด้านทัศนศิลป์ - - -	24

หมายเหตุ รายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย ให้ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดเอง

ตัวอย่าง แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 : ทศนศิลป์
ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
เวลา 40 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

1. บอกความเป็นมาและความสำคัญของทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาในท้องถิ่น
2. สร้างงานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. ปฏิบัติงานทัศนศิลป์ด้วยความตั้งใจและเพลิดเพลิน

สาระสำคัญ

หัตถกรรมกระจูด เป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านภาคใต้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับทัศนศิลป์ เป็นการนำกระจูดตากแห้งมาทาบเป็นเส้นแบน จากนั้นจึงสานเป็นลวดลายต่าง ๆ แล้วแปรรูปเป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น พัด หมวก เสื่อ กระเป๋า เป็นต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เขียนรายงานเกี่ยวกับหัตถกรรมกระจูดได้
2. ใช้เส้นกระดาษสร้างงานสานด้วยลวดลายพื้นฐานและลวดลายสร้างสรรค์ได้
3. นำงานสานจากกระดาษมาประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้ได้
4. ใช้และเก็บรักษาอุปกรณ์ได้อย่างถูกต้อง
5. ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจอย่างเพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้

1. ประวัติและความสำคัญของงานหัตถกรรมกระจูด
2. การสานกระดาษด้วยลวดลายพื้นฐาน
3. การสร้างสรรค์ลวดลายงานสานกระดาษ
4. การประดิษฐ์เครื่องใช้โดยประยุกต์ใช้งานสานกระดาษ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. นำนักเรียนไปศึกษาดูงานกลุ่มหัตถกรรมกระจูด บ้านทะเลน้อย อ.ควนขนุน จ.พัทลุง โดยให้นักเรียนศึกษาความเป็นมา ความสำคัญ ขั้นตอน และวิธีการสอนกระจูด ตลอดจนถึงการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการค้า โดยการสัมภาษณ์จากสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมฯ
2. ครูสาธิตวิธีการสานกระดาดลวดลายพื้นฐาน (ลายขัดและลายสอง) ให้นักเรียนปฏิบัติงานสานกระดาดลวดลายพื้นฐาน
3. นักเรียนสานกระดาดโดยคิดสร้างสรรค์ลวดลายใหม่ ๆ นอกเหนือจากที่ครูเคยสอน
4. นักเรียนนำงานสานที่ได้มาประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้อย่างอิสระ

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. กลุ่มหัตถกรรมกระจูด บ้านทะเลน้อย อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
2. อุปกรณ์การสานกระดาด ได้แก่ กระดาดสี่ ไม้บรรทัด กรรไกร คัตเตอร์
3. อุปกรณ์การประดิษฐ์เครื่องใช้ (ตามที่นักเรียนออกแบบอย่างอิสระ)

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบผลงานรายงานการศึกษาดูงานกลุ่มหัตถกรรมกระจูดฯ
2. ตรวจสอบผลงานเครื่องใช้ที่ประดิษฐ์จากงานสานกระดาด
3. สังเกตการใช้และเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์
4. แบบสังเกตการปฏิบัติงาน

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการจัดการเรียนรู้.....

ปัญหา/อุปสรรค.....

ข้อเสนอแนะ.....

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

ลงชื่อ.....

ตัวอย่างวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผล

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1. แบบตรวจผลงานรายงานการศึกษาดูงานกลุ่มหัตถกรรมกระจูด

คำชี้แจง ครูผู้สอนตรวจรายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนตามเกณฑ์การให้คะแนน แล้วบันทึกผลลงในแบบบันทึกคะแนน

แบบบันทึกคะแนนรายงานการศึกษาดูงาน

ที่	ชื่อ-สกุล	ประเด็น/ คะแนน	รูปเล่ม (3)	เนื้อหา				รวม คะแนน (15)
				ประวัติ (3)	ความสำคัญ (3)	ขั้นตอน (3)	ภาคผนวก (3)	
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								

เกณฑ์การให้คะแนน

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. รูปเล่มและส่วนประกอบ	รูปเล่มมีความสะอาดเรียบร้อย สวยงาม มีส่วนประกอบครบ (ปก คำนำ สารบัญ อ้างอิง)	รูปเล่มไม่มีความสะอาดเรียบร้อย สวยงาม หรือมีส่วนประกอบไม่ครบ	รูปเล่มไม่มีความสะอาดเรียบร้อย สวยงาม และมีส่วนประกอบไม่ครบ
2. เนื้อหาส่วนประวัติฯ	- เนื้อหาถูกต้อง - เนื้อหาครอบคลุม - รายละเอียดชัดเจน	มีคุณสมบัติเพียง 2 ข้อ	มีคุณสมบัติเพียงข้อใดข้อหนึ่ง หรือไม่มีเลย
3. เนื้อหาส่วนความสำคัญ	- เนื้อหาถูกต้อง - เนื้อหาครอบคลุม - รายละเอียดชัดเจน	มีคุณสมบัติเพียง 2 ข้อ	มีคุณสมบัติเพียงข้อใดข้อหนึ่ง หรือไม่มีเลย
4. เนื้อหาส่วนขั้นตอนการผลิตฯ	- เนื้อหาถูกต้อง - เนื้อหาครอบคลุม - รายละเอียดชัดเจน	มีคุณสมบัติเพียง 2 ข้อ	มีคุณสมบัติเพียงข้อใดข้อหนึ่ง หรือไม่มีเลย
5. ภาคผนวก	- เนื้อหาถูกต้อง - เนื้อหาครอบคลุม - รายละเอียดชัดเจน	มีคุณสมบัติเพียง 2 ข้อ	มีคุณสมบัติเพียงข้อใดข้อหนึ่ง หรือไม่มีเลย

หมายเหตุ ระดับคะแนน 0 หมายถึง ไม่มีรายงานหรือไม่มีส่วนประกอบนั้น ๆ

สรุปผลการประเมิน คะแนน 0-5 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง
 คะแนน 6-10 คะแนน หมายถึง พอใช้
 คะแนนตั้งแต่ 10 คะแนนขึ้นไป หมายถึง ดี

เกณฑ์การประเมิน มีผลการประเมินในระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

2. แบบตรวจผลงานการประดิษฐ์เครื่องใช้จากงานสานกระดาษ

คำชี้แจง ครูผู้สอนตรวจผลงานการประดิษฐ์เครื่องใช้จากงานสานกระดาษของนักเรียนตามเกณฑ์การให้คะแนน แล้วบันทึกผลลงในแบบบันทึกคะแนน

แบบบันทึกคะแนนการประดิษฐ์เครื่องใช้จากงานสานกระดาษ

ที่	ประเด็น/ คะแนน ชื่อ-สกุล	ถูกต้อง (3)	สวยงาม (3)	ประณีต (3)	สร้างสรรค์ (3)	ประโยชน์ (3)	รวม คะแนน (15)
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							

เกณฑ์การให้คะแนน

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ความถูกต้อง	ผลการปฏิบัติงานมีความถูกต้องตรงกับโจทย์ของงาน	ผลงานตรงกับโจทย์ของงานแต่มีความคลาดเคลื่อนบางประการ	ผลงานไม่ตรงกับโจทย์ของงาน
2. ความสวยงาม (ใช้วิธีการจัดอันดับ)**	ได้รับการจัดอันดับคุณภาพความสวยในกลุ่ม 30% แรก	ได้รับการจัดอันดับคุณภาพความสวยในกลุ่ม 40% ถัดมา	ได้รับการจัดอันดับคุณภาพความสวยในกลุ่ม 30% สุดท้าย
3. ความประณีต	ผลงานมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีร่องรอยสกปรก	ผลงานไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย หรือมีความสกปรกบางส่วน	ผลงานไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย หรือมีร่องรอยสกปรกมาก
4. ความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความแปลกใหม่ ไม่เหมือนใคร	ผลงานมีลักษณะที่คล้ายกับเพื่อน 1-3 คน	ผลงานมีลักษณะคล้ายกับเพื่อน 3 คนขึ้นไป
5. ประโยชน์ใช้สอย	ผลงานแข็งแรงคงทน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างคุ้มค่า	ผลงานสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่ผลงานแสดงให้เห็นถึงความไม่คงทน	ผลงานไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

หมายเหตุ ระดับคะแนน 0 หมายถึง ไม่มีผลงาน

** วิธีการจัดอันดับ คือ การให้ครูหรือนักเรียนร่วมกันตัดสินใจจัดอันดับความสวยของผลงาน โดยในขั้นแรกให้แยกเป็นกลุ่ม สวย ปานกลาง และกลุ่มไม่สวยก่อน หลังจากนั้นจึงจัดอันดับความสวยของผลงานในแต่ละกลุ่ม ต่อมาจึงเปรียบเทียบงาน 2-3 ชิ้นสุดท้ายของกลุ่มสวยกับงานชิ้นแรกของกลุ่มปานกลางที่อาจสลับที่กันได้ เช่นเดียวกันกับ 2-3 ชิ้นสุดท้ายของกลุ่มไม่สวย แล้วจัดอันดับผลงานทั้งหมด

สรุปผลการประเมิน คะแนน 0-5 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง
 คะแนน 6-10 คะแนน หมายถึง พอใช้
 คะแนนตั้งแต่ 10 คะแนนขึ้นไป หมายถึง ดี

เกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินในระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

3. แบบประเมินการใช้และเก็บรักษาอุปกรณ์

คำชี้แจง ครูผู้สอนประเมินการใช้และเก็บรักษาอุปกรณ์ของนักเรียนตามเกณฑ์การให้คะแนนแล้ว
 บันทึกผลลงในแบบบันทึก

แบบบันทึกคะแนนการใช้และเก็บรักษาอุปกรณ์

ที่	ประเด็น/ คะแนน ชื่อ-สกุล	เตรียม อุปกรณ์ (2)	วิธีการ ใช้ (2)	ความ ปลอดภัย (2)	การเก็บ รักษา (3)	ความ สะอาด (2)	รวม คะแนน (10)
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							

เกณฑ์การให้คะแนน

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	2	1	0
1. การเตรียมอุปกรณ์	เตรียมอุปกรณ์ครบตามที่จำเป็นต้องใช้	เตรียมอุปกรณ์มาเพียงบางส่วน	ไม่เตรียมอุปกรณ์มา
2. วิธีการใช้เครื่องมือ	ใช้อุปกรณ์ได้ถูกต้องเหมาะสม คล่องแคล่ว	ใช้อุปกรณ์ไม่ถูกต้องเหมาะสมอันอาจนำไปสู่ความเสียหายของอุปกรณ์	ใช้อุปกรณ์ไม่ถูกต้องเหมาะสมอันอาจเป็นอันตราย
3. ความปลอดภัยในการทำงาน	ปฏิบัติงานแล้วไม่ก่อให้เกิดอันตราย	ปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดอันตราย	ปฏิบัติงานแล้วก่อให้เกิดอันตราย
4. การเก็บรักษาอุปกรณ์	เก็บอุปกรณ์ครบทุกชิ้นด้วยวิธีการที่เหมาะสม	เก็บอุปกรณ์ไม่ครบหรือเก็บด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม	ไม่เก็บอุปกรณ์
5. การรักษาความสะอาด	ทำความสะอาดแล้วบริเวณที่ปฏิบัติงานมีความสะอาดเรียบร้อย	ทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานแล้วแต่ไม่สะอาด	ไม่เก็บกวาด รักษาความสะอาด

เกณฑ์การประเมิน คะแนน 5 คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

4. แบบสังเกตการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการที่กำหนด

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					สรุป
		ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ	มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงาน	ไม่เล่นหรือรบกวนผู้อื่นขณะปฏิบัติงาน	ปฏิบัติงานด้วยตนเองจนสำเร็จ	ใช้เวลาปฏิบัติงานใกล้เคียงกับคนส่วนใหญ่	
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							

เกณฑ์การประเมิน มีผลการประเมินผ่านในทุกช่องรายการประเมิน ถือว่าผ่านเกณฑ์

ตัวอย่าง การจัดทำหน่วยการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ 5 หน่วย

เวลา 40 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	รูปแบบต่าง ๆ ทางดนตรี - ดิด, สี, ดี, เป่า - -	6
2	ร้องรับขับขาน - - -	14
3	ตำนานดนตรี - - -	7
4	การดูแลและรักษา - - -	2
5	เพิ่มคุณค่าวัฒนธรรม - - -	10

หมายเหตุ รายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดเอง

ตัวอย่าง แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 2 : ดนตรี
ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
เวลา 6 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ดนตรีมีคุณค่า สามารถถ่ายทอดความรู้สึก และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกประวัติ และที่มาของเครื่องดนตรีไทยและสากล
2. บอกประเภทของเครื่องดนตรีไทยและสากล
3. สามารถเลียนเสียงเครื่องดนตรีไทยและสากล
4. รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม
5. ปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบ

สาระการเรียนรู้

ทำโครงการเรื่องดนตรีไทยและดนตรีสากล

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อที่จะทำโครงการเกี่ยวกับเรื่องเครื่องดนตรีไทยและดนตรีสากล
2. แต่ละกลุ่มแบ่งงานเพื่อศึกษา ค้นคว้า ตามหัวข้อเรื่องที่ได้รับมอบหมาย
3. ให้อเวลาทำโครงการ 4 สัปดาห์
4. รายงานผลการทำโครงการเป็นระยะ ๆ
5. ออกแบบโครงการ

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุดสถานศึกษา
2. เครือข่ายอินเทอร์เน็ต
3. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. เอกสารตำรา

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจผลงาน (แบบประเมินผลงาน)
2. สังเกตการปฏิบัติงาน (แบบสังเกตพฤติกรรม)
3. บันทึกผลการปฏิบัติงาน (แบบประเมินตนเองของนักเรียน)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการจัดการเรียนรู้.....

ปัญหา/อุปสรรค.....

ข้อเสนอแนะ.....

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

ตัวอย่างวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผล

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1. แบบประเมินผลงาน

คำชี้แจง ครูผู้สอนตรวจสอบผลงานนักเรียน โดยบันทึกผลคะแนนการทำโครงการเป็นรายกลุ่ม

สมาชิกกลุ่ม

1.
2.
3.

รายการ	คะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. ความสวยงาม			
2. ความคิดสร้างสรรค์			
3. ความละเอียด ประณีต			
รวม			

เกณฑ์การประเมิน มีคะแนนรวมตั้งแต่ 6 คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

2. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คำชี้แจง ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมการทำงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการที่สังเกตเห็น

ชื่อ-สกุล	รายการ					สรุป
	มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบชัดเจน	ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ภายในกลุ่ม	ให้คำแนะนำเพื่อนในกลุ่มด้วยความเต็มใจ	รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ	ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริง	
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

เกณฑ์การประเมิน มีรายการพฤติกรรมที่สังเกต จำนวน 3 รายการขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

3. แบบบันทึกผลการปฏิบัติงานของนักเรียน (แบบประเมินตนเองของนักเรียน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกผลการปฏิบัติงานที่นำเอาความรู้และผลงาน หรือวิธีการที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากการทำโครงงานไปใช้ในการเรียน

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

1. หลังจากที่นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าแล้ว นำผลงานหรือวิธีการไปปฏิบัติหรือไม่

☐ ใช่

☐ ไม่ใช่

2. ถ้านำไปให้นักเรียนใช้การทำงานอะไรบ้าง

2.1 ชื่องานที่นำไปใช้

.....

2.2 วิธีการที่นำไปใช้

.....

2.3 ผลงานเป็นอย่างไร

.....

2.4 พบปัญหาและอุปสรรคจากการใช้

.....

3. ผลที่ได้รับ

☐ พอใจ

☐ ยังไม่พอใจ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ตัวอย่าง การจัดทำหน่วยการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย

เวลา 40 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	ฝึกคิดฝึกทำตามจังหวะ - - -	8
2	หลักและวิธีการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ - - -	6
3	ร้อยเรียงท่ารำตามเพลง - - -	12
4	กิจกรรมละครสร้างสรรค์ - - -	6
5	รู้คุณค่า - - -	2
6	กิจกรรมเทิดพระเกียรติ - - -	6

หมายเหตุ รายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดเอง

ตัวอย่าง แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (บูรณาการสาระที่ 2 และ 3)
ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
เวลา 8 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การเคลื่อนไหวร่างกายทำให้เกิดความสนุกสนาน และเกิดความคิดสร้างสรรค์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกวิธีการเคลื่อนไหวอย่างอิสระได้
2. เคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงอย่างสร้างสรรค์
3. มีความสุข สนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรม
4. แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ การแสดงของผู้อื่น

สาระการเรียนรู้

1. เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
2. เคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง
3. ร้องเพลง เดิน วิ่ง กระโดด

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนดูภาพการเคลื่อนไหวแบบต่าง ๆ แล้วร่วมกันอภิปรายหาข้อสรุปของการเคลื่อนไหวแบบต่าง ๆ

ขั้นสอน

1. นักเรียนฟังเพลง เดิน วิ่ง กระโดด 2 จบ
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญจากบทเพลงที่ได้
3. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ฝึกกิจกรรมการเคลื่อนไหวตามจินตนาการ
4. แต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเคลื่อนไหว
5. แสดงผลงานการฝึกปฏิบัติทีละกลุ่ม

ขั้นสรุป

นักเรียนประเมินการปฏิบัติงานของกลุ่มตนเอง และประเมินเพื่อนต่างกลุ่ม เพื่อให้แต่ละกลุ่มนำข้อบกพร่องไปปรับปรุงให้ดีขึ้น

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการเคลื่อนไหว
2. เครื่องบันทึกเสียง/แถบบันทึกเสียง
3. แผนภูมิเพลง
4. เครื่องทำจังหวะ
5. ห้องสมุด
6. ห้องดนตรี

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินโดยวิธีปฏิบัติจริง (แบบประเมินภาคปฏิบัติ)
2. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน (แบบสังเกต)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการจัดการเรียนรู้.....

ปัญหา/อุปสรรค.....

ข้อเสนอแนะ.....

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

ใบงานประกอบ กระบวนการเรียนรู้เรื่องการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) หน่วยที่ 1 ผูกคิดฝึกทำตามจังหวะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ชื่อ.....ชั้น.....วันที่.....

คำสั่ง ให้นักเรียนออกแบบการเคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการของนักเรียน เพื่อสรุปบทเรียน

ตัวอย่างวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผล

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1. แบบสังเกตพฤติกรรม

คำชี้แจง ครูผู้สอนประเมินการเคลื่อนไหวประกอบเพลงอย่างอิสระของนักเรียน แล้วบันทึกผลลงในแบบบันทึกคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน

แบบบันทึกคะแนน

“การเคลื่อนไหวประกอบเพลงอย่างอิสระ”

ชื่อ-สกุล	ท่าทาง (3)	ความคิด สร้างสรรค์ (3)	จังหวะ (3)	ความ พร้อมเพรียง (3)	รวม คะแนน (12)
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

เกณฑ์การให้คะแนน

ประเด็น	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ท่าทาง	ใช้ท่าทางเดิน รุ่ง กระโดด ครบทุกท่า	ใช้ท่าทางเดิน รุ่ง กระโดด เพียง 2 ท่า	ใช้ท่าทางเดิน รุ่ง กระโดด เพียงท่าเดียว
2. ความคิดสร้างสรรค์	ท่าทางที่แสดงออก มีความแปลกใหม่ ไม่ซ้ำใคร	ท่าทางที่แสดงออก แปลกใหม่ แต่ซ้ำกัน ในบางกลุ่ม	ท่าทางที่แสดงเหมือน กับที่ครูสอน
3. จังหวะ	การเคลื่อนไหว สอดคล้องกับจังหวะ ทุกคน	มีนักเรียน 1-2 คน เคลื่อนไหวไม่สอดคล้อง กับจังหวะ	มีนักเรียน 3 คนขึ้นไป เคลื่อนไหวไม่สอดคล้อง กับจังหวะ
4. ความพร้อมเพรียง	นักเรียนทุกคน แสดงออกอย่าง พร้อมเพรียง	มีนักเรียน 1-2 คน แสดงออกไม่พร้อม กับผู้อื่น	มีนักเรียนมากกว่า 3 คน ที่แสดงออกไม่พร้อม

หมายเหตุ ระดับคะแนน 0 หมายถึง ไม่ปฏิบัติงาน

สรุปผลการประเมิน คะแนน 0-4 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง
คะแนน 5-8 คะแนน หมายถึง พอใช้
คะแนนตั้งแต่ 9 คะแนนขึ้นไป หมายถึง ดี

เกณฑ์การประเมิน มีผลการประเมินในระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

2. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คำชี้แจง ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง
รายการที่สังเกตเห็นพฤติกรรมของนักเรียน

ชื่อ-สกุล	กล้า แสดงออก	สนุกสนาน เพลิดเพลิน	กระตือรือร้น	ตั้งใจปฏิบัติ จนสำเร็จ	ชื่นชมพอใจ ผลงาน	สรุป
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

เกณฑ์การประเมิน มีรายการพฤติกรรมที่สังเกต จำนวน 3 รายการขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

ตอนที่ 4

การประเมินผลปลายปี/ช่วงชั้น

๐๘ ๐๘ ๐๘

การบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ยึดหลักกระจายอำนาจ โดยให้โรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ โรงเรียนจึงต้องรับผิดชอบการบริหารงานทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และงานบริหารทั่วไป โรงเรียนจึงมีภารกิจต้องจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับธรรมชาติของโรงเรียน คุณลักษณะที่โรงเรียนต้องการเน้นและความต้องการของท้องถิ่น ส่วนการวัดและประเมินผลเป็นภารกิจที่โรงเรียนจะต้องออกกระบวนวิธีวัดและประเมินผล ตลอดจนออกกระบวนที่เกี่ยวข้องใช้เอง การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดการประเมินออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) การประเมินผลระดับชั้นเรียน ซึ่งเป็นการกิจที่ครูผู้สอนต้องดำเนินการ เพื่อเป็นการตรวจสอบผู้เรียนว่ามีผลการเรียนรู้เป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้หรือไม่ 2) การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นภารกิจที่สถานศึกษา จะต้องจัดทำขึ้น ซึ่งว่าด้วยระเบียบหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลในระดับสถานศึกษา โดยสถานศึกษาแต่ละแห่งจะมีแนวทางการวัดและประเมินเป็นของตนเอง ภายใต้หลักการและแนวทางตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และ 3) การประเมินผลระดับชาติ เพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนภายใต้มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร

การประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

การประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นการประเมินที่ครูผู้สอนใช้ตรวจสอบผู้เรียนว่ามีผลการเรียนรู้เป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ ซึ่งในการวัดและประเมินผลนั้น จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องและครอบคลุมกับมาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ ครูผู้สอนจะต้องมีการนำข้อมูลจากการวัดและประเมินผลดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูล เพื่อการพัฒนาปรับปรุง และแก้ไขผู้เรียนที่มีผลการเรียนรู้ไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งในการดำเนินการวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ผู้สอนจะมีแนวทางการประเมินเป็น 3 ระยะ คือ การประเมินผลระหว่างเรียน การประเมินปลายผลปลายภาคเรียน/ปลายปี และการประเมินผล การผ่านช่วงชั้น

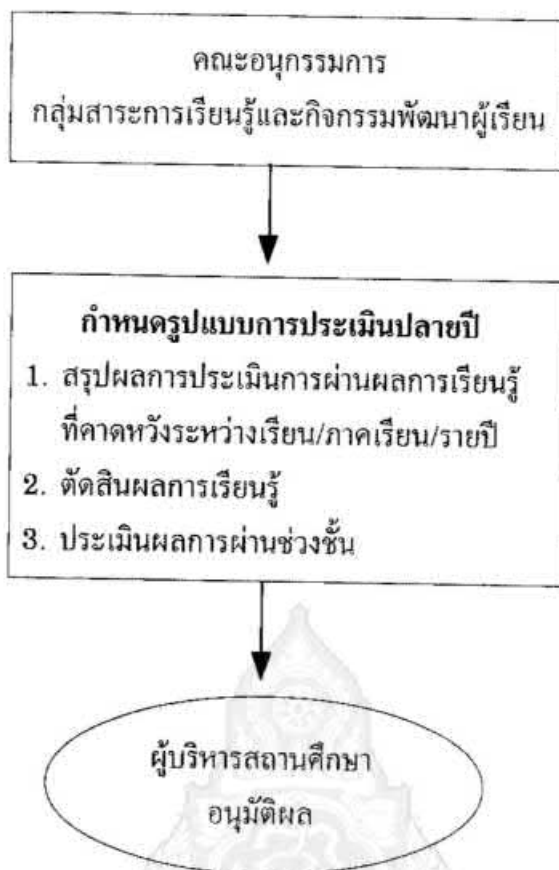
1. การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการประเมินผลว่าในระหว่างที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้นั้น ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ทั้งในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจิตพิสัย ตามผลการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ โดยใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินที่หลากหลายและมีคุณภาพ สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แต่ละเรื่องหน่วย/เรื่อง สามารถดำเนินการประเมินได้ทั้งในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผลจากการประเมินดังกล่าวจะนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินผลการเรียนรู้อย่างภาคเรียน/ปลายปีได้

2. การประเมินผลปลายภาคเรียน/ปลายปี เป็นการประเมินผลว่าหลังจากจบการเรียนรู้ไปหนึ่งภาคเรียน/หนึ่งปีการศึกษาแล้วนั้น ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งในการกำหนดเกณฑ์การผ่านการเรียนรู้ สถานศึกษาจะต้องเป็นผู้พิจารณาและกำหนดขึ้นเอง โดยมีการกำหนดสัดส่วนการประเมินผลระหว่างเรียนกับการประเมินผลปลายภาคเรียน/ปลายปี เพื่อนำผลมาประกอบการพิจารณาตัดสินผลการเรียนรู้ หรืออาจใช้เฉพาะข้อมูลผลการประเมินระหว่างเรียนมาใช้ในการตัดสินผลการเรียนก็ได้ ซึ่งต้องเป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์ว่าด้วยการวัดและประเมินผลที่สถานศึกษาแต่ละแห่งเป็นผู้กำหนดขึ้นมา

3. การประเมินผลการผ่านช่วงชั้น เป็นการประเมินผู้เรียนหลังจากจบการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น เพื่อตัดสินผลในการเลื่อนช่วงชั้นต่อไป ส่วนใหญ่จะใช้ผลจากการประเมินผลปลายภาคเรียน/ปลายปีในแต่ละปีการศึกษามาประกอบการตัดสินการผ่านช่วงชั้น

การตัดสินผลการเรียนรู้

การตัดสินผลการเรียนรู้จะต้องดำเนินการตามแนวปฏิบัติของสถานศึกษากำหนด โดยคณะกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน และหัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเรียน ซึ่งดำเนินงานดังรายละเอียดในแผนภูมิ

โรงเรียนต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกำหนดแนวการประเมินผลปลายปีของสถานศึกษา เพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบและสร้างแนวปฏิบัติในการวัดประเมินผลปลายปี ตลอดจนสร้างเกณฑ์ในการตัดสินผลการเรียน โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

1. การตัดสินผลการเรียนรู้ปลายภาค/ปลายปี

1.1 การกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายข้อ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้ง ครูผู้สอนจะต้องมีการเก็บข้อมูลและทำการประเมินผลผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้ง โดยมีการใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ในการประเมินผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้นข้อมูลที่จะนำมาตัดสินผลการเรียนรู้ในแต่ละข้อ อาจมาจากเครื่องมือที่หลากหลาย และจากหลายหน่วย/แผนการจัดการเรียนรู้ เช่น แบบสังเกต แบบบันทึกข้อมูล ผลการทดสอบ เป็นต้น สำหรับแนวทางในการสรุปข้อมูล เพื่อจะตัดสินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังแต่ละข้อ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กรณีที่ลักษณะของข้อมูลเหมือนกัน เช่น ครูทำการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยประเมิน 3 ครั้ง คือ ทดสอบ ตรวจผลงาน และสังเกต ครูผู้สอนก็สามารถนำคะแนนของนักเรียนดังกล่าวมาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การผ่านที่กำหนดไว้ได้เลย แต่ถ้าข้อมูลมีลักษณะเป็นระดับคุณภาพ เช่น ดีมาก ดี พอใช้ โดยมีช่วงของระดับคะแนนเท่ากันก็ให้พิจารณาระดับคุณภาพที่มีความถี่สูงสุดหรืออาจนำมาคำนวณค่าเฉลี่ย แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ในข้อนั้น ๆ และข้อมูลมีลักษณะเป็นคุณภาพแต่มีช่วงของคะแนนไม่เท่ากันก็สามารถนำเอาระดับคุณภาพที่ได้มารวมกัน แล้วเทียบกับเกณฑ์การตัดสินที่กำหนดขึ้นเลยก็ได้ แต่ถ้าลักษณะข้อมูลแตกต่างกัน ทั้งในลักษณะของข้อมูลและระดับคุณภาพ ให้ทำการแปลงข้อมูลให้อยู่ในลักษณะเดียวกันก่อน ก่อนที่จะสรุปและตัดสินผล ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 กรณีผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายข้อเป็นคะแนน

ชื่อ-สกุล	ประเมินผลการเรียนรู้คาดหวังข้อที่.....			รวม (30)	สรุป
	หน่วยที่.../แผนที่...	หน่วยที่.../แผนที่...	หน่วยที่.../แผนที่...		
	ทดสอบ (10)	ตรวจผลงาน (10)	สังเกต (10)		
1. ด.ช.เอก	10	8	8	26	ผ่าน
2. ด.ช.ปอย	9	9	8	26	ผ่าน
3. ด.ญ.เอื้อง	8	8	8	24	ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนที่มีคะแนนรวมมากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป (24 คะแนน) ถือว่าผ่านเกณฑ์

ตัวอย่างที่ 2 กรณีผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายข้อเป็นระดับคุณภาพ จำนวนช่วงคะแนนเท่ากัน

ชื่อ-สกุล	ประเมินผลการเรียนรู้คาดหวังข้อที่.....			ความถี่สูงสุด	สรุป
	หน่วยที่.../แผนที่...	หน่วยที่.../แผนที่...	หน่วยที่.../แผนที่...		
	ประเมินการปฏิบัติ (ระดับคุณภาพ 3, 2, 1)	ตรวจผลงาน (ระดับคุณภาพ 3, 2, 1)	ประเมินตนเอง (ระดับคุณภาพ 3, 2, 1)		
1. ด.ช.เอก	2	1	1	1	ไม่ผ่าน
2. ด.ช.ปอย	3	3	1	3	ผ่าน
3. ด.ญ.เอื้อง	2	2	2	2	ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

ตัวอย่างที่ 3 กรณีผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายข้อเป็นระดับคุณภาพ จำนวนช่วงคะแนนเท่ากัน

ชื่อ-สกุล	ประเมินผลการเรียนรู้คาดหวังข้อที่.....			เฉลี่ย	สรุป
	หน่วยที่.../แผนที่...	หน่วยที่.../แผนที่...	หน่วยที่.../แผนที่...		
	ประเมินการปฏิบัติ (ระดับคุณภาพ 3, 2, 1)	ตรวจผลงาน (ระดับคุณภาพ 3, 2, 1)	ประเมินตนเอง (ระดับคุณภาพ 3, 2, 1)		
1. ด.ช.เอก	2	1	1	1.33	ไม่ผ่าน
2. ด.ช.ปอย	3	3	1	2.33	ผ่าน
3. ด.ญ.เอื้อง	2	2	2	2.00	ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนได้ระดับคุณภาพเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์

1.2 การกำหนดสัดส่วนการประเมินระหว่างเรียนกับการประเมินปลายภาค/ปลายปี

การประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ต้องการประเมินพัฒนาการนักเรียนแบบต่อเนื่อง ในการประเมินผลปลายปี โรงเรียนจึงควรนำผลการประเมินระหว่างเรียนมาใช้ร่วมกับกับการประเมินผลรายปี คณะอนุกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้และพัฒนากิจกรรมผู้เรียนของสถานศึกษาจึงควรกำหนดสัดส่วนของคะแนนผลการประเมินระหว่างเรียนและคะแนนการทดสอบปลายปีเพื่อให้สะดวกต่อการปฏิบัติงาน สัดส่วนของคะแนนผลการประเมินระหว่างเรียนกับผลการประเมินภาคเรียนไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแบ่งคะแนนดังกล่าว แต่คะแนนเก็บสะสมจากผลการประเมินระหว่างเรียนควรจะมากกว่าการประเมินปลายภาคเรียน สำหรับเกณฑ์ในการกำหนดสัดส่วนนั้น อาจมีแนวทางได้ 2 วิธี คือ สถานศึกษาอาจนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมาร่วมพิจารณาสัดส่วนด้วย โดยพิจารณาร่วมกับคะแนนที่ได้จากการประเมินกลางภาคเรียน/ปี และอาจไม่นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมาพิจารณากำหนดสัดส่วนเพื่อตัดสินผลการเรียน แต่นำผลการประเมินผลการผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไปพิจารณาตัดสินการผ่านช่วงชั้นต่อไป

ตัวอย่างการกำหนดสัดส่วนการประเมินระหว่างเรียนกับผลการประเมินปลายภาค (ร้อยละ 70 : 30)

คะแนนระหว่างเรียน (ร้อยละ 70)	คะแนนปลายปี (ร้อยละ 30)
ผลการทดสอบ ผลการประเมินภาคปฏิบัติ คะแนนจิตพิสัย คะแนนความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ฯลฯ	ประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด อาจทดสอบภาคความรู้และภาคปฏิบัติ ควบคู่กันหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง

1. คะแนนระหว่างเรียน 70 คะแนน

การเก็บคะแนนจากผลการประเมินระหว่างเรียน คณะอนุกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะเป็นผู้กำหนดสัดส่วนคะแนนเก็บระหว่างเรียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องเก็บทุกกิจกรรมที่ครูสอนตลอดปี ซึ่งเป็นงานที่ยุ่งยากซับซ้อน คณะอนุกรรมการฯ อาจกำหนดให้ผู้เกี่ยวข้องเก็บคะแนนให้เป็นสัดส่วนตามมาตรฐานและลักษณะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังตัวอย่าง

สาระทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์

1) คะแนนด้านการปฏิบัติงาน	30 คะแนน
2) คะแนนด้านความคิดสร้างสรรค์	15 คะแนน
3) คะแนนด้านจิตพิสัย	10 คะแนน
4) คะแนนด้านพุทธิพิสัย	10 คะแนน
5) คะแนนพัฒนาของนักเรียน	5 คะแนน
รวม	70 คะแนน

คำอธิบายเพิ่มเติม

1. คะแนนด้านการปฏิบัติงาน

เป็นคะแนนที่ได้จากการประเมินผลระหว่างที่เรียนที่ประเมินด้านสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ และแสดงออกในการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ ผู้ประเมินจะคัดเลือกผลการประเมินเฉพาะกิจกรรมสำคัญที่เป็นตัวแทนการประเมินหน่วยการเรียนรู้ที่สำคัญ โดยลดสัดส่วนของคะแนนให้อยู่ในสัดส่วนที่กำหนดการเก็บคะแนนในส่วนการปฏิบัติงานนี้ อาจรวมถึงการประเมินจากแฟ้มสะสมงานและการประเมินจากโครงการด้วย

2. การประเมินด้านความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นส่วนหนึ่งในมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ซึ่งมีทั้งสาระทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ ในการประเมินระหว่างเรียนครูอาจจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อประเมินความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานเป็นกรณีพิเศษ หรือประเมินจากงานที่นักเรียนสร้างจากความสนใจพิเศษ ความคิดสร้างสรรค์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะจะมีเส้นพัฒนาดังนี้

ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์

ดัดแปลงแบบ

ทำตามแบบ

3. การประเมินด้านจิตพิสัย

การประเมินผลระหว่างเรียนด้านจิตพิสัย ซึ่งตามมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะกำหนดให้พัฒนานักเรียนให้มีความชื่นชมและเห็นคุณค่าทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์

4. การประเมินด้านพุทธิพิสัย

การประเมินผลระหว่างเรียนด้านพุทธิพิสัย ซึ่งตามมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะกำหนดให้พัฒนานักเรียนให้มีความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ กับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบด้วย 3 สาระ คือ ทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ ดังนั้นในการกำหนดน้ำหนักคะแนนแต่ละสาระอยู่ที่สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดว่าจะให้ความสำคัญกับสาระใดมากที่สุด เมื่อครูผู้สอนเก็บรวบรวมผลการประเมินในแต่ละสาระแล้วจึงนำคะแนนสะสมมาหาค่าเฉลี่ยตามน้ำหนักที่ได้กำหนดไว้ ดังตารางและตัวอย่างแบบบันทึกคะแนน

ทัศนศิลป์	ดนตรี	นาฏศิลป์
70 คะแนน	70 คะแนน	70 คะแนน
คะแนนเฉลี่ย 70 คะแนน		

ตัวอย่างแบบบันทึกการเก็บคะแนนระหว่างเรียน สาระการเรียนรู้ทัศนศิลป์
โรงเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ปฏิบัติ		สร้างสรรค์		จิตพิสัย		พุทธพิสัย		พัฒนาการ	รวม
		ครั้ง	ครั้ง	ครั้ง	ครั้ง	ครั้ง	ครั้ง	ครั้ง	ครั้ง		
	คะแนนเต็ม										

(ลงชื่อ) ผู้ประเมิน
(.....)

2. การทดสอบปลายปี

คณะกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอาจจัดการสอบวัดผลปลายปี ซึ่งอาจทดสอบในลักษณะทดสอบสรุปผลการเรียน ซึ่งจะทดสอบทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ หรือจะทดสอบเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

ตัวอย่าง สมมุติว่าโรงเรียนต้องการประเมินทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ โรงเรียนอาจแบ่งคะแนนแต่ละสาระเป็นคะแนนด้านความรู้ 10 คะแนน และด้านปฏิบัติ 20 คะแนน รวมเป็น 30 คะแนน แล้วนำคะแนนทั้ง 3 สาระมาหาค่าเฉลี่ย ดังตาราง

ทัศนศิลป์		ดนตรี		นาฏศิลป์	
ความรู้	ปฏิบัติ	ความรู้	ปฏิบัติ	ความรู้	ปฏิบัติ
10	20	10	20	10	20
คะแนนเฉลี่ย 30 คะแนน					

1.3 การกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนรู้

คณะกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดแนวทางและเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนของสถานศึกษาเอง ซึ่งอาจมีหลายวิธีด้วยกัน เช่น ได้ ตก, ร้อยละ, ผ่าน ไม่ผ่าน และแสดงถึงระดับคุณภาพ 5 ระดับ คือ 0, 1, 2, 3, 4 สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งช่วงของคะแนนนั้น สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดได้ตามความเหมาะสม

ตัวอย่างการแบ่งช่วงคะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การผ่านเป็นระดับคุณภาพ 5 ระดับ

ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน (ร้อยละ)	ความหมาย
4	80-100	ดีมาก
3	70-79	ดี
2	60-69	พอใช้
1	50-59	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
0	0-49	ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

2. การตัดสินผลการเรียนรู้การผ่านช่วงชั้น

การกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนรู้การผ่านช่วงชั้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะนั้น สถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดแนวทางด้วยตนเอง แต่ใช้หลักการและแนวทางการตัดสินตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดไว้ กล่าวคือ

1. เมื่อผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ และได้รับการวัดและประเมินผลปลายปี ในปีที่ 3 ของช่วงชั้น เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. นักเรียนผ่านการประเมินผลการเรียนรู้ และได้รับการตัดสินให้ผ่านในทุกมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้แก่ ทักษะศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์

3. นักเรียนต้องได้รับการประเมินและตัดสินผลการเรียนรู้ในระดับ “ผ่านเกณฑ์” ทุกรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (กรณีที่ยกกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นรายวิชาย่อย เช่น รายวิชาทัศนศิลป์ รายวิชาดนตรีไทย-สากล และรายวิชานาฏศิลป์ไทย เป็นต้น อีกทั้งนักเรียนต้องได้ระดับผลการเรียนระดับ “1” ขึ้นไป ในกรณีที่สถานศึกษาแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 4 ระดับ โดยระดับ 1 คือ เกณฑ์การผ่านขั้นต่ำของสถานศึกษา)

การนำผลการประเมินไปใช้

การวัดและประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้มีวิธีการวัดและประเมินที่หลากหลาย โดยเน้นตามสภาพจริงที่นักเรียนได้ปฏิบัติ ผลจากการประเมินย่อมทำให้ครูผู้สอนทราบถึงจุดเด่น จุดด้อย และพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นสารสนเทศเบื้องต้นในการพัฒนา และปรับปรุงผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่หลักสูตรที่กำหนดไว้ ครูผู้สอนควรมีการนำเอาผลการประเมินการเรียนรู้นี้มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงนักเรียน ซึ่งอาจมีแนวทางได้ดังนี้

1. การสอนซ่อมเสริม ในกรณีที่นักเรียนมีผลการเรียนในระดับ 0 คือ ไม่ผ่านเกณฑ์ นำพอใจที่สถานศึกษากำหนด ครูต้องสอนซ่อมเสริมโดยครูผู้สอนต้องสำรวจผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ที่นักเรียนยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ และให้นักเรียนสอบแก้ตัว เพื่อปรับระดับผลการเรียนให้เป็นระดับ 1 และกรณีที่นักเรียนต้องมอบหมายให้ชั้นถัดไปสอนซ่อมเสริม

2. ปรับปรุงและแก้ไขวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยอาจพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด เพื่อให้เหมาะสมและมีผล การเรียนรู้สูงกว่าวิธีเดิม

3. แจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ เพื่อจะได้ช่วยกันปรับปรุงการเรียน การสอนให้ดียิ่งขึ้น

4. ครูผู้สอนนำผลการประเมินไปประกอบการประเมินผลปลายปี

บรรณานุกรม

๑๕ ๑๕ ๑๕

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2544 ก.) คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2544 ข.) คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2544 ค.) คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2544 ง.) คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2544 จ.) คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2544 ฉ.) คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2544 ช.) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2545.) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- เลขาปิยะอัจฉริยะ และนางลักษณ์ วิรัชชัย. (ม.ป.ป.). แนวทางการวิจัยปฏิบัติการในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. (โครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (เอกสารอัดสำเนา).
- วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์. (2545). “หน่วยที่ 15 : การประกันคุณภาพกับการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน”. ในชุดวิชาการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539). การวัดและประเมินผลในชั้นเรียน
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ดนตรีและนาฏศิลป์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.

_____. (2539). การวัดและประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ศิลปศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2542). แนวทางการประเมินตามสภาพที่แท้จริง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.

คณะกรรมการ

๑๕ ๑๕ ๑๕

ที่ปรึกษา

นายทองอยู่ แก้วไทรชะ
นายติลก พัฒน์วิชัยโชติ
นายอุบล เล่นวารี

เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
รองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ผู้อำนวยการสำนักนันทและพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาววันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์
นายบัญชา แสนทวี
นางสาววิภาดา นิธิปรีชานนท์
นางพนิดา วิชัยดิษฐ์
นางศิริกาญจน์ โกสุมภ์
นางรัตนา พงษ์พานิช
นางนงลักษณ์ ศรีสุวรรณ
นางสาวรัตนทิพย์ เอื้อชัยสิทธิ์
นางสาวศรีผ่อง จิตกรณ์กิจศิลป์
นางสาวจิรัฐยา แก้วปอง
นางอมรรัตน์ พันธงาม
นายชนาธิป หุ้ยแป
นายวิษณุ ทรัพย์สมบัติ

หัวหน้าโครงการ

เลขานุการ

ยกย่องเอกสาร

นางสาววันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์
นายไพศาล ศรีสำราญ

นักวิชาการศึกษา
สำนักนันทและพัฒนามาตรฐานการศึกษา
ศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร

นางรัชนี วิเศษมงคล	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา
นายอำนาจ พุทธิมี	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนดาราคาม สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
นางเอี่ยมพร จันทน์สุคนธ์	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลพิบูลย์เวศย์ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
นายวิษณุ ทรัพย์สมบัติ	นักวิชาการศึกษา สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา

เขียนเอกสาร

เอกสารตอนที่ 1

นางสาววันทยา วงศ์ศิลปกริมย์	นักวิชาการศึกษา สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา
-----------------------------	--

เอกสารตอนที่ 2-4

นายไพศาล ศรีสำราญ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร
นางรัชนี วิเศษมงคล	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา
นายอำนาจ พุทธิมี	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนดาราคาม สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
นางเอี่ยมพร จันทน์สุคนธ์	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลพิบูลย์เวศย์ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
นายมนต์ทิวา ไชยแก้ว	อาจารย์โรงเรียนประชารัฐบำรุง 2 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง
นายวิษณุ ทรัพย์สมบัติ	นักวิชาการศึกษา สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา

บรรณาธิการกิจเอกสาร

นางสาววันทยา วงศ์ศิลปกรรมย์

นักวิชาการศึกษา

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา

นายวิษณุ ทรัพย์สมบัติ

นักวิชาการศึกษา

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา

นางรัชนี วิเศษมงคล

ศึกษานิเทศก์

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

นายอำนาจ พุทธิมี

ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนดาราคาม

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

นางเอี่ยมพร จันทน์สุคนธ์

อาจารย์โรงเรียนอนุบาลพิบูลย์เวศย์

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

313/1 ถนนเพชรเกษม แขวงท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร 10600

โทร. 0-2466-6052, 0-2466-6053 นายณัฐ ปวิณวิวัฒน์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. 2545

ปก : สมเด็จฯ ดิมาท

ISBN 974-351-740-5